

**Mostra
LITERÀRIA
del
Maresme
XXIX**

Calella 2012

Maresme · Mostra ·
Literária ·
XXIX ·

Presentació

Us convidem a fer un passeig per un món ple de fantasia, imaginació, reflexions i sentiments. Un món construït per petits i per grans, per maresmencs i per maresmenques que comparteixen l'amor per la literatura i la passió per l'escriptura. Això és el que trobareu pàgina rere pàgina d'aquest volum que recull els treballs guanyadors de la XXIX Mostra Literària del Maresme en les categories de narració i de poesia.

La Mostra Literària del Maresme és un certamen humil, però alhora molt ric. Humil perquè la situació actual no permet millorar la seva dotació econòmica i ric perquè incentiva els bons hàbits de la lectura i l'escriptura, fomenta les inquietuds literàries dels nostres conciutadans i posa de relleu que el treball en xarxa sempre suma. Aquest certamen seria inviable sense la col·laboració i el treball conjunt dels ajuntaments, del professorat que promou la participació de l'alumnat en les categories infantil i juvenil, del jurat que llegeix i avalua la qualitat literària i del Consell Comarcal del Maresme.

Tot i això, els protagonistes principals són els i les escriptors que es presenten a concurs amb la il·lusió de poder compartir amb els lectors les seves creacions literàries. Són centenars els relats de petit format i les obres poètiques que han participat en aquesta edició de la Mostra Literària. Primer a les fases locals endegades pels ajuntaments participants i després a la fase comarcal coordinada pel Consell Comarcal.

La meva felicitació a tots els participants i, en especial, a tots els que heu aconseguit un premi. Us encoratjo a continuar cultivant aquest meravellós art d'escriure.

També el meu agraïment a l'Ajuntament de Calella que ha organitzat l'acte oficial de lliurament de guardons i un reconeixement especial a totes i a tots els que fan possible la Mostra Literària del Maresme.

Miquel Àngel Martínez i Camarasa
President del Consell Comarcal del Maresme

Benvinguda

A poc a poc, ens hem anat acostumant a mesurar els pobles, les ciutats, els països, les societats, el planeta sencer segons el seu PIB. El Producte Interior Brut sembla ser la mesura de totes les coses. Però els temps canvien i des de Calella volem contribuir al canvi, des de Calella volem reformular les coses.

Volem valorar la societat pels metres de prestatgeries de biblioteca que té per càpita, pels racons amb llibres i per les persones que s'hi asseuen a escriure'ls, i per les persones que s'asseuen pacíficament a llegir les històries que s'hi expliquen. Volem donar valor al poble pel actius que tenim, més que no pas pels que no tenim. I la llengua és allò que ens defineix.

A cada mot que llegim construïm el nostre món, els altres i a nosaltres mateixos. Som allò que llegim, allò que escoltem, tot allò que hem après. Som tots els vols que hem fet sota el guiatge dels autors, aquests éssers que, ferits per la sageta de la grafologia, ens acompanyen donant-nos la mà en els seus viatges generosament compartits. És aquest el regal d'un autor: Ser capaç de compartir.

Escriure és un acte de fe o de bogeria, és posar-se en evidència, és un plaer o un martiri necessari que no es pot valorar amb un guardó ni amb un xec. Això no és un premi, és més aviat un agraïment a l'esforç per mantenir la flama de la cultura i la llengua quan els vents hi bufen tan en contra, a aquesta necessitat inherent en l'ésser humà de col·locar un mot darrere l'altre fins a construir una frase, un diàleg, un vers, una història.

Som allò que hem llegit, som Espriu i Riba i Foix i Carner i Guimerà i tants d'altres autors fins a arribar a vosaltres. Som tots els nostres autors que ens enriqueixen. Som la capacitat que ens feu tenir de creure que no hi ha fronteres capaces d'aturar una idea, un sentiment, un crit de llibertat quan ens volen fer callar.

Per això, avui som la il·lusió amb què acollim la *XXIX edició de la Mostra Literària del Maresme 2012*.

Des de Calella creiem que, en temps de crisi econòmica, la millor inversió és la cultura. Perquè com va dir Robert Kennedy: *"El Producte Interior Brut ho mesura tot, excepte allò que fa que la vida pagui la pena."*

No som el nostre PIB.

Som allò que llegim.

El Producte Interior Net.

Endavant i bona feina!

Montserrat Candini i Puig
Alcaldeessa de Calella

Índex

PROSA

Grup A - Primer premi:

Un regal molt especial. Judith Salvador González _____ 11

Grup A - Segon premi:

El somni de la Clàudia. Berta Playà Soler _____ 12

Grup B - Primer premi:

De màgia, en tenim tots. Joana Felipe Mallò _____ 14

Grup B - Segon premi:

La llista. Joaquim Macho Albiol _____ 18

Grup C - Primer premi:

No existirà mai l'hivern. Paula Villanueva Herráiz _____ 20

Grup C - Segon premi:

El foc i el fred. Mireia Estorach Buendia _____ 22

Grup D - Primer premi:

Destí Barcelona. Clara Izquierdo Antó _____ 24

Grup D - Segon premi:

El diari de Tina Boix. Laura Gallego Marfà _____ 31

Grup E - Primer premi:

Blanca d'hospital. Jorge López Pérez _____ 37

Grup E - Segon premi:

Aquell dia que deien que s'acabaria tot. Mireia Moré Horta _____ 46

Grup F - Primer premi:

Passeig dels anglesos. Maria Isabel Bueno Mullor _____ 52

Grup F - Segon premi:

Sempre a punt. Teresa Baldiz Foz _____ 61

POESIA

Grup A - Primer premi:

El pirata. Lucas Drago Sobrevia _____ 69

Grup A - Segon premi:

A l'aigua salada. Marcel Pous Marin _____ 70

Grup B - Primer premi:

La primavera. Maria Campoy Gómez _____ 71

Grup B - Segon premi:

Aprenent de la vida. Sara Roig Luzón _____ 72

Grup C - Primer premi:

Oliveres. Marta Ruiz Cayuela _____ 73

Grup C - Segon premi:

Les Il·luminadures. Judith Ferrandiz Martin _____ 74

Grup D - Primer premi:

Desencís. Enric Martos Mompert _____ 75

Grup D - Segon premi:

Sonets per Catalunya. Jordi Abril Correa _____ 77

Grup E - Primer premi:

El príncep, Jo, Tres de res, Un amor, Desitjar i Volàtil.
Tatiana Duñó Cervantes _____ 82

Grup E - Segon premi:

Presonera al cos. Àlex López Ruiz _____ 89

Grup F - Primer premi:

Vint-i-cinc haikus. Carla Pi Rusiñol _____ 94

Grup F - Segon premi:

Rés del sagrat. Antoni Cantallops Boada _____ 98

REGLAMENT

Bases de la Mostra Literària del Maresme _____ 107

Acta del jurat qualificador de la XXIX

Mostra Literària del Maresme _____ 111

Mostra
Literaria
del
Maresme
XXIX **prosa**

Un regal molt especial

Aquell dia de Nadal a l'àvia l'esperava un regal molt especial. Quan va obrir el regal, es va trobar una cosa que es movia dins del paquet. Quan es va apropar a la capsa, es va espantar i es va trobar un gosset molt petitet de color marró fosc, amb els ulls molt petits i negres.

La meva àvia el va treure de la capsa i el va deixar a terra. El gos va començar a ensumar-ho tot, semblava una aspiradora i per aquest motiu van decidir posar-li Aspi.

L'àvia li va comprar un llit per dormir, un collaret i una corretja per treure'l a passejar.

Li va ensenyar a no fer-se pipí i caca a casa i quan el gos volia sortir bordava i l'àvia sabia que volia sortir al carrer.

Cada dia l'havia de pentinar perquè se li enredaven els pèls, i com que feia fred li va comprar una jaqueta de color blau.

És un gos molt amorós i quan algú vol marxar de casa comença a bordar com si estigués boig!

Des d'aquest dia han passat 10 anys i l'Aspi està molt cansat. L'àvia l'ha portat al veterinari i li ha dit que ja és molt gran, és com si tingués 84 anys...

Ara l'àvia està molt preocupada pensant que qualsevol dia marxarà cap al cel, però està contenta perquè sap que anirà a trobar l'avi i tots dos aniran a passejar junts.

El Somni de la Clàudia

Hi havia una vegada una nena que se'n va anar a casa de la seva àvia a dormir. Va sopar i després se'n va anar al llit, va aclucar els ulls i quan es va adormir va començar la nostra història.

La Clàudia estava a París quan va veure el Llop de la Caputxeta Vermella, la Bruixa de la Blancaneus i la Madrastra de la Ventafocs. Es va espantar amb tanta gent dolenta, però resulta que no ho eren, de dolents, sinó que eren molt amables i tots plegats tenien molt bones intencions: volien salvar la Princesa del Bruixot Malson. La Clàudia els va preguntar qui era aquest Bruixot tan terrible i el Llop de la Caputxeta li va contestar:

—Aquest Bruixot va fer un encanteri a la Princesa Rosalinda.

La Clàudia els va preguntar:

—Qui és la Princesa Rosalinda?

La Bruixa de la Blancaneus va dir:

—La Princesa Rosalinda és la persona més amable del món i la volem salvar del terrible Bruixot.

La Clàudia els va preguntar com la pensaven salvar i un home vell que passava per allà i havia sentit la conversa els va dir:

—Només una persona d'un altre món la pot salvar, ara haureu d'esbrinar qui és aquesta persona.

La Madrastra de la Ventafocs, que era molt espavilada, va dir:

—Jo ja sé qui és aquesta persona! Ets tu Clàudia, perquè tu vens d'un altre món. Estic segura que la podràs salvar, només necessitem trobar-la.

El Llop els va dir:

—Conec algú que ho sap tot. Viu al capdamunt d'aquella muntanya i és un home molt savi!!

—Doncs anem-hi sense perdre temps.

Però tenien un problema, la muntanya era molt lluny, tardarien molts dies i justament temps era el que no tenien.

—Tinc una idea —va dir la Madrastra de la Ventafocs—. Podem demanar a l'àliga que viu en aquestes contrades si ens hi pot portar, arribaríem molt més ràpidament.

Tots hi van estar d'acord i van cridar l'àliga que, quan li van explicar què passava, de seguida va voler ajudar-los.

—Pugeu tots a sobre meu, i amb un parell d'hores estareu davant la cabana del savi de la muntanya —va dir l'àliga.

Tal dit, tal fet. Al cap d'un parell d'hores estaven a la cabana del savi explicant-li el que els passava.

L'home els va dir que l'única manera d'ajudar la Princesa era parlar amb ella; la Princesa estava tancada al calabós número trenta del castell del Bruixot.

La Clàudia va dir:

—Doncs, som-hi, no perdem més temps!

L'àliga els va portar fins a les portes del castell i allà, mentre el Llop distreia els vigilants de la porta, els altres vam entrar sense que ens veiessin.

Gràcies a la Madrastra que ja havia estat una vegada en aquell castell, en un tres i no res van ser al calabós de la Princesa. La Rosalinda es va posar molt contenta de veure'ls i els va fer prendre una poció d'invisibilitat. D'aquesta manera tots plegats van poder tornar a sortir del castell sense que ningú els veiés.

La Clàudia va dir:

—Ha estat més fàcil del que em pensava, ara ho hem de celebrar, la Princesa ja és lliure.

I tot seguit van pujar tots a dalt de l'àliga que els va portar fins al poble una altra vegada.

La Princesa estava molt agraïda i volia donar les gràcies a la Clàudia i als seus amics per haver-la salvat. El mateix dia va ordenar als seus soldats que tanquessin el Bruixot dins d'un calabós del seu castell per sempre més.

Al poble van fer una gran festa i quan la Princesa estava a punt de donar-li un regal a la Clàudia... PUM!! Es va despertar. Els seus pares ja eren allà, a casa l'àvia, per recollir-la. La Clàudia els va explicar tota la seva aventura i els pares van dir:

—Clàudia, quin somni més emocionant, deus estar cansada amb tant de moviment!

I la Clàudia els va dir:

—No, i ara! Estic molt contenta d'haver fet una amiga com la Rosalinda. Voldré tornar aviat a dormir a casa l'àvia per tornar-la a veure.

De màgia, en tenim tots

Abans tenia els ulls de color avellana, ara els tinc blaus. Tenia els cabells grocs, ara els tinc blaus. Abans era una nena com tu o ella, ara sóc mar, llac i riu. Sóc aigua. I per què? Doncs perquè estava escrit en el llibre del mar, un llibre escrit per la màgia del mar. Ja sé que per a vosaltres no existeix la màgia, i és que només es pot dir que existeix quan te la trobes de cara, com em va passar a mi.

Tot va començar quan un dia que estava passejant per la platja sola, mentre els meus pares i el meu germà s'estaven banyant. Mentre caminava relaxadament escoltant el soroll de les onades vaig xocar amb una persona. Però quina persona podia ser tan despistada per xocar contra mi en la immensa platja? Doncs era jo. Havia xocat amb una persona idèntica a mi. Només hi havia una diferència: jo tenia uns pensaments i ella en tenia uns altres. Jo no sabia què dir, era tan estrany trobar-me una persona idèntica a mi. Ens vam quedar mirant una bona estona fins que ella va somriure i va dir-me:

—Ja t'he trobat! Després de deu anys t'he trobat!

Estava tan sorpresa que no se'm va acudir altra cosa que dir-li:

—Per què em buscaves?

I ella que em va respondre:

—Perquè ets l'escollida.

Jo no entenia res:

—L'escollida de què?

—Ja veig que no ho entens. Doncs mira, fa molt de temps, quan els humans no existien, al planeta hi havia uns éssers màgics, les coses dolentes i lletges no hi eren, i al mar hi vivia un rei que governava les aigües amb tranquil·litat i pau. Era molt savi i tothom l'apreciava molt. Abans de morir va ordenar a la màgia del mar que escrivís un llibre on posés qui seria la nova reina del mar, per així poder mantenir la contaminació lluny del mar i de totes les aigües. A part d'això, la nova reina hauria d'assumir moltes responsabilitats. I vet aquí que l'escollida ets tu.

Jo m'havia quedat de pedra.

—Jo l'escollida? I què haig de fer? Jo no puc assumir aquesta responsabilitat! Només tinc deu anys!!

—L'edat exacta per buscar les tres pedres màgiques i portar-les a un lloc concret

del mar —va dir.

—I tu, per què ets exacta a mi? —li vaig preguntar.

—Doncs perquè mentre tu vagis a buscar les pedres jo faré de tu, cap humà pot saber que sortiràs del planeta per anar-les a buscar.

—Sortir del planeta? Ha!, ha!, ha! que t'ho creus tu. Com puc sortir del planeta si no sóc astronauta?

Ella se'm va quedar mirant amb una cara ben seriosa, i tot seguit va picar de mans... I de cop i volta, em trobava en un altre món. El món del revés. Era molt estrany! Les persones volaven sense tenir ales, la part de baix de les cases era la teulada i el de dalt el que en teoria aguantava les cases! Els pintors pintaven les paletes i col·locaven les pintures a les teles... i així tothom feia les coses al revés. Per sort, no parlaven del revés, si no, no hi hauria hagut ningú que els hagués entès. Bé, em trobava en un altre món sense saber què fer, així que em vaig assegurar en un banc (com vaig poder, perquè estava del revés) i em vaig quedar pensant en l'estranya situació. Però de sobte va aparèixer un mapa màgic on posava on havia de trobar les pedres, i no només això, era un mapa que parlava... què dic parlava!, no hi havia ni Déu que el fes callar! Només aparèixer ja va començar a xerrar:

—*Good morning madame te he estado buscant tots estos years*

—Què, què, què? —vaig fer.

—*Uj, sorry! Jo ne se pa hablar idioma of gallines!* —em va dir.

—Mmmm... no, jo parlo català!

—*Ah! Català! One moment, que afino las vocales* —i tot seguit va fer looooooooooooooeiiiiiiiiiooooooooooooouuuuuu... ja està. Suposo que ja deus saber per què estem aquí.

Jo li vaig respondre:

—Per buscar les pedres?

—No tan ràpid senyoreta. Estem aquí per buscar la pedra, les altres estan en altres mons.

—Altres mons? ...uff, passo —vaig dir.

—Perdona? —em va respondre amb una cara que feia por.

—Res, res, comencem a buscar.

—Bé, doncs anem volant fins aquella muntanya.

—Tanta pressa tenim? —li vaig preguntar. I ella em va respondre:

—Dic volant literalment, que no saps que estem al món del revés? Tu salta! —em va ordenar.

No m'ho podia creure, estava volant!

—Volo, volo!

—Sí, voles, ja sé que voles —va murmurar.

Per fi vam arribar a la muntanya. Era de nit, i aquell lloc feia una mica de por i a més vam haver d'escalar un arbre ple de formigues i escarabats.

—Per què no podem baixar de l'arbre? Se m'estan omplint les sabates de formigues.

—Tranquil·la, ja queda molt poc. Veus aquella branca amb aquell niu? Doncs allà hi ha la pedra màgica.

Vaig arribar amb la samarreta i els pantalons estripats, però va valer la pena. En aquell niu hi havia una pedra de color blau clar que brillava cada vegada que la tocava.

—I ara què haig de fer? —li vaig preguntar.

—Doncs agafar-la i posar-la en aquesta bosseta i anar a un altre món.

—Ara, però jo tinc son!

—Bé, doncs dormirem aquí i demà al matí anirem a buscar les dues pedres que ens falten—. I vam dormir.

L'endemà al matí en obrir els ulls, el primer que vaig veure va ser un morro de porc senglar davant els meus nassos, dient-me bon dia:

—Aaaaaah! —vaig fer.

—Però a aquesta què li passa? —va dir el porc senglar.

—Que... què em passa? Ets un porc i parles! —el porc es va quedar mirant el mapa amb cara de no entendre res.

—Tranquil, és de la Terra —va dir el mapa.

—Ah, de la Terra! El lloc on es mengen els porcs.

—Eh, jo no et menjaré.

—Home, ja m'ho penso —va dir el porc—. Bé nena, ja estàs en el món dels animals, ara a buscar les pedres.

—Ens ajudarà aquest porc —va dir el mapa.

I tot seguit vam anar a casa del porc.

—Benvinguts a casa meva —va dir el porc— ara anirem al jacuzzi.

—Que *gua!* Tens un jacuzzi a casa!

—No et facis il·lusions, és un jacuzzi de fang i bombolles —em xiuxiuejà el mapa a l'orella. Quan vam arribar ens vam haver de ficar a dins, i de sobte es va obrir un passadís sota l'aigua i lluny hi havia una llum que brillava amb molta energia. Ens vam acostar i era la pedra. Aquest cop era gran i de color verd fort. La vaig agafar i la vaig posar a la bossa. El mapa i jo ens vam acomiadar del porc i pim-pam ja estàvem en un altre món, el món dels bruixots. Un món ple de fantasia on les muntanyes eren de purpurina i l'aigua era fanta, ara trina, ara cocacola. Tot anava canviant perquè els bruixots anaven fent encanteris.

—Bé, i ara què fem? On hem d'anar? —li vaig preguntar.

—Doncs a una cova que està a uns 34 quilòmetres d'aquí.

—34 quilòmetres? És una barbaritat —vaig protestar.

—Que potser t'has oblidat que estem al planeta dels bruixots?

Aleshores li vam demanar si ens podia transportar amb un encanteri i ens va dir que sí. En un segon ens trobàvem dins de la cova i de seguida vam veure una llum que era

la pedra. També la vam posar dins la bossa:

—Ara que tenim les tres pedres, les hem de dur a la muntanya sagrada del mar —va dir el mapa.

I així va ser, no sé com, que vam aparèixer a la Terra. I el més sorprenent va ser que en arribar al mar ens vam trobar tots els éssers vius que habitaven el mar, els rius i els llacs. Tothom havia vingut per rebre'm a mi! Era fantàstic veure tota aquella gent, bé, animals i sirenes, amb una enorme felicitat, i tot era gràcies a mi! Perquè havia arribat el moment de regnar les aigües. Mentre caminava cap a la gran muntanya sagrada del mar (una muntanya sobre l'aigua feta d'algues i amb un tron on hi havia la corona) sentia les veus que cridaven:

—Visca la reina! Visca, visca!

Quan vaig arribar a dalt de la muntanya vaig seure al tron, vaig treure de la bossa les tres pedres i les vaig agafar amb molta força. Aleshores, el cel es va il·luminar i tot es va tornar de colors, llavors un llibre va aparèixer flotant en l'aire i una veu greu que sortia del llibre va dir:

—Ha arribat l'hora, jo sóc la màgia del mar i tu ets la nova reina. Només cal que posis les tres pedres màgiques a les punxes de la corona i tindràs el poder de la màgia del mar. Jo ho vaig fer i en posar-me-la al cap, vaig notar tanta contaminació! Els humans havien provocat una immensa contaminació i això no podia acabar així. L'havia de fer desaparèixer. Així que vaig agafar tota la màgia que tenia i vaig lluitar contra ella, però cada vegada n'hi havia més. Cada segon, una ampolla, un plàstic, papers, de tot, ni tota la màgia del mar podia competir amb aquella monstruosa contaminació. No podia més, no em quedaven forces, així que em vaig rendir i em vaig tornar transparent, líquida i blava, era aigua, havia lluitat molt, posant en perill la meua vida, però m'havia rendit. De vegades, ni una reina amb molts poders pot vèncer, hem d'unir els nostres esforços i aquella vegada no ho vam fer. De vegades, per molt que ho desitgem i lluitem, no ho aconseguim, i ens hem de conformar amb el que tenim. Jo m'havia rendit, però encara tenia esperances que si tota la gent reciclés i no llencés els rebuigs al mar jo, la reina, podria tornar a ser visible, per això la gent ha de fer el màxim esforç. Mentrestant, ara em trobo fent el cicle de l'aigua i us he de dir que és molt divertit.

La llista

Banc Nacional d'Espanya, 7.30 del matí

El director del banc va arribar al centre i va obrir les portes; en entrar va sospirar profundament. Va mirar unes claus per obrir totes les portes de les oficines, de l'altra butxaca en va treure la bitlleta i va agafar una llista que portava per títol: "La meva rutina", on hi havia 10 guions amb 10 frases amb un quadradet a l'esquerra. Quan en Josep va llegir el primer on posava: -obrir portes, va marcar amb un tic el quadradet i el mateix va fer quan va veure el segon: -obrir oficines. Va mirar el tercer guió: -encendre llums.

8.30 del matí

En Josep va seguir caminant per l'oficina observant els seus empleats com feia cada dia; aquell era el seu setè pas de la llista. Van entrar quatre homes per la porta i van fer una fila darrere el mostrador. Un demanava un crèdit, l'altre ingressar diners, el tercer treure diners i l'últim després de demanar un préstec va preguntar si podia anar al lavabo, res fora de la rutina d'un banc. En Josep va mirar a la llista el vuitè pas: -canviar la combinació de la caixa forta, i així ho va fer. Després d'uns 3 minuts, l'home que havia anat al lavabo sortia per la porta donant les gràcies. En Josep va seguir amb la llista.

Cafeteria Sant Pere 8.50 del matí

En Joan, un exempleat de banc que va haver de deixar la feina per assumptes personals, va mirar per la finestra de la cafeteria des d'on es veia el gran Banc d'Espanya on havia treballat. Des d'allà es podia veure la finestra del despatx d'en Josep i va veure que les finestres estaven abaixades; en Joan va moure el cap i va riure.

Banc Nacional d'Espanya 8.55 del matí

En Josep va anar a complir la seva rutina número 9: -omplir el dispensador d'aigua. Quan va estar ple va notar que l'aigua es movia d'una manera exagerada, primer va pensar en un terratrèmol, però es va dir a si mateix: "aquí no n'hi ha, de terratrèmols". Espantat, va baixar les escales tan ràpid com va poder i quan va arribar a les oficines centrals va veure com uns deu homes encaputxats i armats sortien del lavabo. En Josep, estranyat i sorprès, va veure un forat enorme al terra del lavabo. Un dels homes es va treure el passamuntanyes i en Josep el va reconèixer immediatament:

era l'home que havia entrat uns 3 minuts al lavabo. L'home va treure una espècie de botó que parpellejava i va dir:

—Gràcies a aquest rastrejador hem sabut on cavar per sortir pel lavabo i així no aixecar sospites.

Un altre home es va treure el passamuntanyes i va dir amb accent rus a les persones aterrades que hi havia a terra:

—Qui és el director del banc?—. Ningú no va dir res. L'home, enfadat, va agafar una oficinista i la va encanonar amb un fusell d'assalt AK 47 i va amenaçar de matar-la si no sortia el director del banc.

—Atura't, sóc jo! —va dir en Josep amb una veu aterrida però alhora potent. L'home d'accent rus el va encanonar a ell i va apartar la dona d'una empenta.

—Obre la caixa!!! —va cridar ben fort.

—Només la sé jo, la combinació, així que no te la diré i si em dispares no te la dirà ningú—. El rus va agafar l'AK47, va disparar a pocs centímetres de la dona que estava més a prop d'ell i va dir:

—M'ho dius o la propera vegada no fallaré, d'acord?

En Josep va mirar les desenes de persones que hi havia, treballadors i civils plorant, cridant, fins i tot resant. Al final va acceptar de dir-li la combinació de la caixa forta. Un dels lladres va treure un portàtil de la motxilla i el va connectar a la caixa forta, a la pantalla hi sortia: "Introdueixi la clau", i hi havia 5 quadrats on s'havien d'introduir els 5 números per obrir la caixa. En Josep va dir: "5, 9, 3, 7...". De sobte van entrar uns 30 o 40 policies que es van abalançar sobre els lladres i els van clavar una bona pallissa.

Oficina de l'FBI. 20.00 del vespre

—Això és el que va passar, agent —va dir en Josep al cap de l'FBI, que va respondre:

—El que no entenc és qui va avisar els meus homes perquè intervinguessin.

Quan en Josep va respondre que ell tampoc ho sabia es va obrir la porta i va entrar una persona. Tots dos van mirar en direcció a la porta: era en Joan, l'exempleat de banc, que va dir:

—Vaig ser jo qui va trucar—. Després que en Josep expliqués al cap de l'FBI qui era en Joan, l'agent va dir:

—I vostè com sabia que hi havia lladres? Era un delictes perfectament organitzat —va respondre—. En Josep té una llista, com ja li deu haver explicat. Aquesta llista, la porta seguint des de molt abans que jo arribés al negoci del banc, i cada dia de la seva vida ha fet aquells passos menys avui. Sap quin era el seu 10è pas de la llista? Apujar les persianes de la seva oficina exactament a les 9:00 del matí. I en veure-les abaixades m'he adonat que alguna cosa dolenta passava.

No existirà mai l'hivern

Surto del pas subterrani i m'apujo la cremallera fins que m'arriba a l'inici del coll. El mes de gener ha deixat els carrers de Barcelona glaçats, amb un tel de gel sota els peus dels vianants dels vells carrers de la ciutat i, de tant en tant, cau algun floc de neu que fa augmentar considerablement la sensació de fred. Recorro els gèlids carrers que m'allunyen de la boca del metro i m'aproximen, alhora, a la següent parada per fer transbord.

Tot i tenir el nas absolutament glaçat, la sento. Una olor es passeja lliurement pel carrer on em trobo. Una olor molt dolça i familiar i, alhora, nova, llunyana.

Un somriure tímid em domina el rostre uns breus instants perquè la meva ment viatja ràpidament dos hiverns enrere. I em sorprenç a mi mateix deixant que la caputxa del meu vell anorac de plomissol d'ànec relisqui lentament cap avall i deixi al descobert els meus cabells, que instantàneament queden quasi molls del tot a causa de la humitat i la condensació a l'aire. Ja no sé si plou o neva. I més indiferent.

Tanco els ulls i miro cap al cel, sense deixar de somriure, i recordo aquell 27 de gener de fa dos anys. No estic segur que fes gaire fred, com tampoc ho estic que fos un dia gris del tot. L'únic que podia recordar d'aquelles 24 hores, ja tan llunyanes, era el seu somriure. I com el vent li feia voletejar els cabells foscos, excessivament semblants al marró xocolata.

Anàvem caminant en direcció a l'estació de metro, quan es va aturar a mig camí entre aquells dos arbres que ara, tants dies després, segueixen tan verds com l'última vegada que vaig contemplar-los. Sense deixar de somriure, es va girar cap a mi i va xiuxiuejar el meu nom. Per primera vegada en molt de temps, vaig sentir por. Més por que el primer cop que la vaig veure caminant per la universitat, més por que el dia que els seus llavis van acariciar per primera vegada els meus, fins i tot, més por que la primera vegada que la vaig veure nua, entre els llençols del llit d'aquella petita habitació a l'hotel de Puigcerdà.

—Me'n vaig —va dir, sense ni tan sols abaixar la mirada. Seguia allà, davant meu, amb el cor fort i els ulls tristos, tot i seguir amb el rastre del somriure a la comissura dels llavis.

El món va deixar de girar. I els cotxes de tot Barcelona devien d'haver-se aturat, perquè no en sentia ni un. Ni cap altre soroll que no fos el del meu cor, massa accelerat

per assumir el pes d'aquelles dues paraules.

—Com que te'n vas? —vaig preguntar—. On te'n vas? Per què te'n vas?

—He de tornar a Berlín —va dir-m'ho a poc a poc, esperant saber llegir el mapa que devia ser el meu rostre en aquell instant—. Tota la família torna a Berlín.

En aquell precís moment, vaig gravar a foc al cervell cada facció del seu rostre i cada gest. I el meravellós so de la seva veu. L'olor que envolta aquell punt, també la vaig gravar. I vaig gravar tot detall possible, amb la dolorosa certesa que seria l'última vegada que podria contemplar-la.

En veure que jo no responia, que havia perdut la capacitat de parlar, va aproximar-se cap on em trobava jo i em va envoltar entre els seus braços. Em vaig quedar allà tant com vaig poder, fins que ella es va desfer d'aquella última abraçada i em va murmurar les darreres paraules que li he sentit d'ençà.

—Si fa fred, pensa en mi, i jo pensaré en tu des de Berlín. L'hivern no existirà mai. I així sabré quan somriguis que em recordaràs sempre i que no t'oblidaràs mai de la vida que no hem pogut viure plegats.

Em va besar i va desaparèixer.

El Sol treu el cap, de tant en tant, entremig dels núvols i m'acaricia els cabells, que a poc a poc, han començat a assecar-se.

I, tot i que el Sol brilla intermitentment, fa més fred que mai. L'olor persisteix, no marxa. I el somriure s'ha convertit en una ganyota que espantaria el més pintat.

Els peus, que havien quedat arrelats davant d'aquells dos arbres, testimonis d'aquella última tarda, arrenquen a córrer amb una força que ratlla la desesperació. I corro i corro fins que sento una calor asfixiant dins l'abric. Me'l trec. Igual que la bufanda i els guants. I corro Passeig de Gràcia avall. I Les Rambles a tota velocitat, cosa que sembla divertit, d'una manera exagerada, per als venedors ambulants. I corro fins que hi arribo. Els meus peus caminen pels taulons que creuen el moll del Port de Barcelona i caic a terra, amb els peus penjant vora l'aigua del mar. Resto en silenci, observant els vaixells. I l'olor persisteix, més intensa, fins i tot, barrejada amb el vernís de les teules. Els taulons de fusta tremolen, pas a pas, i sento que s'aproxima per darrere i, en girar-me a poc a poc la veig, igual que fa dos hiverns. El meu somriure s'eixampla.

Té el mateix somriure que aleshores, i els cabells li han crescut, tot i mantenir el mateix color de xocolata. I duu una bufanda de color verd, que fa joc amb aquests ulls que m'observen a escassos metres. La sento respirar i caminar a poc a poc cap a mi. Fins que s'atura, rient.

—Ja no fa fred ni aquí, ni a Berlín, ni a cap lloc del món, mentre el teu somriure segueixi brillant d'aquesta manera. Mentre tu i jo estiguem junts, no existirà mai l'hivern —em diu.

—T'estimo —li responc.

El foc i el fred

Fora ja era fosc i hi feia fred. Tenia el front recolzat a la finestra i els ulls tancats, descansant. Entre l'escalfor de la casa i el fred gelat de l'exterior, el seu front era l'únic punt d'intercanvi de vents: vent del nord, fred, i vent del sud, calent. Notava com pel seu cap hi entrava el fred, de mica en mica, travessant-li la pell i els ossos amb fermesa. Podia veure's recolzada allà on era amb el fred introduint-se-li al cap i estenent-se com les branques de l'heura pel seu cos. Darrere, tan sols el foc crepitava en un monòleg com una cançó de bressol. L'escalfor que desprenia l'alè de la llar li arribava fins a la pell, el cor i la sang, que escalfava l'aire que els pulmons exhalaven fins a la finestra i l'omplien de minúscules gotetes que apareixien del no-res però de la convergència de dos extrems totalment oposats: el gel i el foc.

Ja començava a tenir les mans i els peus freds, i notava un buit a la panxa. Va decidir anar a la cuina a escalfar-se un te. Va travessar la sala, tota taronja de foc, i va arribar al passadís, llarg i fosc; fred. El passadís llarg i fosc, mirall de la calidesa de la llar. Aquell contrast la destemperava, li provocava marejos, suors fredes... Temptejant, va arribar fins a la porta de la cuina. Sempre li havia agradat aquella porta: era rústica, de fusta de bedoll treballada acuradament per mans d'artesans de les terres del Cantàbric. Una sola línia tallada en relleu que podies anar resseguint amb la mà, com l'invident, i així semblar que el capciró dels dits anava creant totes aquelles formes florals com per art de màgia.

Els raigs blancs de llum de lluna dibuixaven les ombres de la cuina. De l'aixeta, no en va sortir aigua, el fred en devia haver gelat la del dipòsit. Realment, va ser l'hivern més fred que havia vist mai. Fins i tot dins la cuina les mans se li glaçaven...

Es va quedar asseguda en la penombra, de cara a la paret. Volia comprovar fins a quin punt la seva sang podria suportar més que l'aigua la força del fred. Fins a quin punt seguiria bullint i corrent per les seves venes? Va esperar els minuts i les hores, que no passaven. Fins i tot elles s'havien rendit a la rigidesa del fred. Tot, tot havia cedit. Tot s'havia aturat, tot estava gelat. Tot, menys ella. La seva sang continuava circulant. Per què, per què? Com podia ser? Volia que es congelés ja!! Per què seguia bullint? Una flama va brillar als vidres de la làmpada del sostre. Maleit...! Era el foc el que la movia, el foc!! Com és que no se li havia acudit abans?

Va alçar-se, va córrer a apagar-lo, passant més ràpid que el buit del passadís. Ja veia la llar, estava allà, rient-se d'ella. S'hi va abalçar. Va escopir, va bufar, va agitar els braços, les robes, però res no va servir, el foc només se'n reia. Aleshores, amb les mans encara fredes, el va agafar fort i, amb el cos gelat, el va abraçar sense deixar-lo escapar, obligant-lo a rendir-se al fred. S'hi havia de rendir, com tothom! No s'havien rendit també l'aigua o el temps? I doncs, per què ell no? El volia congelar i apagar amb el seu cos fred, i així el seu cor ja es podria gelar i aturar-se també, per sempre. Lluitaria fins a aconseguir-ho, el venceria i ja no es podria burlar mai més d'ella ni de ningú. "Gela't, gela't, gela't...!!!" va continuar cridant.

Dien que, en la lluita contra el foc, la Joana Despuig va caure en el buit del passadís, allà on no existien ni el fred ni la calor, i que la sang es va evaporar i després glaçar, en diminutes gotetes d'aigua que van impregnar els vidres de les finestres en arribar l'endemà.

Destí Barcelona

Tan bon punt em vaig asseure, vaig notar com un estrany pessigolleig començava a dansar sense rumb entre els meus braços. Era un buf gèlid que em recorria suaument la pell i m'anava ericant els pèls de manera inexorable. I és que, acostumat com estava a la calor abrasadora de la meva terra natal, la frescor generada per l'aire condicionat em produïa una sensació no del tot desagradable però sí d'incomoditat. En canvi, el rostre de l'home que seia al meu costat transmetia un envejable benestar. Em preguntava com podia ser que una mateixa causa fos capaç de donar lloc a dos efectes completament oposats. De seguida vaig adonar-me que la resposta era tan evident que potser per això m'havia costat comprendre-la des de bon principi. Qualsevol persona que s'hagués aturat a observar-nos ara l'un i després l'altre, simplement amb un ràpid i imprecís cop d'ull, hauria detectat sense problemes les nostres petites diferències. La pigmentació de la pell, el color de l'iris dels ulls, la naturalesa del cabell o la manera de vestir haurien estat més que suficients. Però darrere de tot això s'hi amagava quelcom molt més significatiu: dues cultures, dues realitats.

Captivat i admirat per la bellesa d'aquell cel pintat amb aquarel·la, no aconseguia desviar la mirada de l'única obertura que em permetia convèncer-me que, passats cinc anys, aconseguia complir la meva promesa. La finestreta de l'avió m'oferia un meravellós espectacle de colors amb gust de fruites tropicals i fou aquest esguard contemplatiu el que em va retornar, de manera dolça, a l'amarga quotidianitat de la meva vida. L'avió s'acabava d'enlairar i encara restaven gairebé cinc hores per aterrar a l'aeroport del Prat, de manera que disposava de tot aquell temps per reflexionar i valorar tot el que havia viscut fins aleshores. Sense presses, sense neguits, sense obligacions ni necessitats.

Vaig néixer, fa poc més de disset anys, al poblat malià de Sanambélé, situat a uns cent quilòmetres de Bamako, la capital del país. Sempre he pensat que Mali és l'indret més bonic del planeta. És veritat que aquí molts infants moren de gana, que moltes malalties s'escampen com la pólvora i afecten grans i petits, homes i dones, que moltes nenes han d'assumir un paper que encara no els pertoca, que tot passa més ràpid del compte i que tot sembla arribar massa aviat... que aquí res no és fàcil. Malgrat això, hi ha alguna força especial que ens permet seguir endavant i vèncer les

dificultats, una força que ens manté vius. No sé si es tracta del càlid foc del desert del Sàhara o de l'aigua pura del riu Níger. El que sé del cert és que un d'aquests dos ambients poderosos, o potser la seva combinació, fa que tots els habitants de Mali comparteixin un mateix valor que mai —absolutament mai— no desapareix: l'esperança. Desert i sabana s'unifiquen per regalar espurnes d'esperança que es transformen en somriures de felicitat.

Quan jo vaig sortir del ventre de la meua mare era una d'aquestes guspíres. Era una plàcida nit d'estiu en què l'única llum que il·luminava el poblat era la de les estrelles del firmament. M'anomenaren Daren, que precisament significa "nascut durant la nit". Era el més petit de quatre germans, el més dèbil, el protegit. I encara avui guardo milers de records inesborrables d'aquella infància humil i, per damunt de tot, innocent. M'encantava jugar a futbol amb farcells de roba que feien de pilota, fer figuretes amb el fang format després de la pluja i dibuixar sobre la sorra. Jo em sentia el nen més afortunat del món. Tenia una família que m'estimava, uns amics genials i tot el temps que volgués per divertir-me. Què més podia desitjar?

No va ser fins més endavant que em vaig adonar que no tot eren flors i violes. De cop i volta, d'un dia per l'altre i sense avisar, el pare es va posar malalt. No sabíem què tenia però tossia molt i de vegades treia sang per la boca. El doctor del poblat no semblava tenir-ne el remei i cada dia que passava la seva salut empitjorava. Cada matí, tot just després de llevar-me, m'asseia al seu costat i li explicava els somnis que havia tingut durant la nit. Tenia la sensació que això li donava ànims i energia per viure. Però un dia, la meua aleshores ja habitual corredissa cap a la seva habitació va quedar fredament aturada en veure que ell no hi era. Va ser en aquell moment que vaig veure la mort del meu pare reflectida en els ulls de la meua mare, un record que encara avui em perfora el cor. Ella em va intentar protegir del dolor i amagar la veritat, sense adonar-se que aquells mots entre sanglots ofegats no eren més que el que no havíem pogut aconseguir: "el teu pare ha hagut de marxar a una ciutat llunyana on el podran curar... aviat tornarà a ser amb nosaltres, no et preocupis". Va somriure, sí, el seu somriure dolç i afectuós, però aquell cop tenyit d'una inusual amargor. Quan vaig mirar-li els ulls vaig comprendre la realitat que hi havia amagada rere aquelles paraules. La seva mirada perduda la delatava i aquelles singulars ninetes verdes semblaven haver adquirit un to més grisós a causa de la tristesa. No vaig dir res. Només vaig fer una cosa: la vaig abraçar embolcallant-la amb tot el meu amor. Recordo aquell dia com el que vaig deixar de ser un nen.

Una llàgrima em va resseguir el rostre fins a trobar-se amb els meus llavis i amb la punta de la llengua vaig tastar el gust d'aquell record d'un passat encara massa proper. Però la suau melodia provinent dels auriculars del noi que seia al meu costat em va retornar a l'avió. Aquelles notes em resultaven estranyament familiars. De seguida vaig reconèixer la cançó. Era *Summercat*, una música estival amb una lletra que parlava, en realitat, de la pèrdua d'una persona que estimes i que s'acomia

de tu, juntament amb els plaers de l'estiu. Se'm va dibuixar un somriure espontani i em vaig deixar portar pel ritme de la cançó, tot rememorant aquell estiu inoblidable.

L'adopció temporal sempre ha estat poc freqüent a Mali, però el destí va voler que, als 12 anys, passés unes vacances a Barcelona. I va ser allà on vaig passar els millors dies de la meua vida, descobrint un món nou que prenía la forma d'un somni del futur. Es tractava d'una família catalana que després d'haver tingut una filla —que ja tenia aleshores gairebé 14 anys— no havia pogut regalar-li un germanet. Segurament aquest era un dels motius pels quals havien volgut passar un estiu amb un noi africà.

La Júlia, la meua nova germana gran, em va encomanar la seva passió per Barcelona i em va anar revelant tots els seus encants. Junts ens vam enamorar de la pluralitat de Les Rambles, dels coloms de la plaça de Catalunya, de la font de la plaça d'Espanya, de la majestuosa Sagrada Família, de les senzillament increïbles formes modernistes del Parc Güell, dels guerrers protectors de La Pedrera, de l'esclatant façana de la Casa Batlló, de l'antiguitat del Barri Gòtic, de la il·luminació nocturna de la Torre Agbar, de l'esplèndid Port Olímpic, de la finíssima arena de les platges... en fi, de la totalitat dels seus encisos. Tot i això, aquesta infinitat de llocs fascinants els podia apreciar un turista qualsevol, sense necessitat de tenir un amic barceloní. L'essència d'un poble no són tan sols les imatges que són capaces d'immortalitzar una càmera fotogràfica o de vídeo. Allò que el fa únic i especial és l'ambient, el clima, la gastronomia, la manera de veure la vida, la tonada que l'ha guiat al llarg de la seva història i, per sobre de tot, els seus habitants, el seu esperit. Passejant pels carrers bulliciosos, flanquejats per enormes edificis que semblaven tocar el cel, m'impregnava d'una mica de la vida de cadascun dels transeünts que circulaven, a qualsevol hora, moguts per l'habitual rutina diària i formant un incessant trànsit multicultural.

Tot allò era molt més del que podia haver creat la meua imaginació. Però el que realment va fer d'aquell viatge una experiència inoblidable fou la meua amistat amb la Júlia. Una amistat que ho superava tot, que desafiava totes les barreres imposades per la societat i que demostrava que les diferències ens podien fer ser iguals. Potser procedíem de realitats gairebé contràries, potser les nostres vides fins aleshores no havien tingut res a veure. No obstant això, teníem una cosa en comú: tots dos desitjàvem conèixer-nos mútuament, intentar posar-nos a la pell de l'altre. Volíem aprendre a contemplar, escoltar, olorar, degustar i palpar tot el que ens ofería un món sorprenent amb molts secrets amagats. I el que hauria pogut semblar un impediment per a la nostra connexió va resultar ser un exponent de senzillesa i naturalitat espontània. En el nostre món les paraules no eren necessàries; els traços àgils sobre tovallons de paper, els gestos, les mirades i, especialment, els silencis eren precisament la força que mantenia unit aquell vincle magnètic.

Una onada de nostàlgia em va fer evocar aquella última nit, la nit del nostre comiat. Érem en una platja de la Costa Brava, on havíem anat a passar el dia amb els seus

pares. De fet, ells eren els qui havien fet possible la meua adopció i des del primer dia m'havien demostrat tot el seu afecte. Ho percebia, ho advertia en la candidesa dels seus ulls, lluents d'amor i de felicitat. I la veritat és que, tot i que passéssim molts moments els quatre plegats, sempre ens deixaven de manera subtil un espai més íntim. Així doncs, aquell dia em vam dedicar a aprofitar el poc temps que ens quedava junts. Com tancats dins d'una bombolla invisible, de capa fina però impenetrable, vam jugar a observar el fons marí a través de l'aigua cristal·lina, pura i transparent, a construir castells de sorra fortificats per muralles desdentades, a compartir somriures il·luminats per la brillantor d'aquell sol que ens deia adéu. I sota aquell globus de foc que s'havia anat endolcint, passant del llimona al taronja i del taronja al maduixa, el món es va aturar.

Es va dirigir a mi com mai ho havia fet: amb paraules. S'havia après amb delicadesa i minuciositat cadascun dels mots pronunciats en un francès gairebé perfecte. El fet que hagués après unes frases en un idioma que no era el seu només perquè jo l'entengués em va omplir el cor de satisfacció. Però en escoltar el seu to de veu em vaig adonar de la gravetat de la situació. Em va dir que estava malalta, que li havien detectat leucèmia poc abans de la meua arribada i que li havien de fer una operació complicada. Tenia les mateixes probabilitats de viure que de morir. Era per això que havia decidit demanar un últim desig abans de començar la lluita contra la malaltia. I el seu desig havia estat jo. No m'ho volia creure. Per què li havia tocat a ella? Per què m'havia triat a mi? No entenia res. Desitjava amb totes les meves forces despertar-me d'aquell somni que s'havia convertit en un malson. Inconscientment, em vaig preguntar com podia ser que, una vegada més, el món hagués estat injust i, a més a més, incoherent. Ateses les circumstàncies, era molt més probable que fos jo, i no ella, qui es veïés afectat per una malaltia mortal. Em vaig quedar sense paraules, mut de tristesa i d'impotència. L'única cosa de la qual estava completament segur en aquells moments i que, sense saber com, vaig ser capaç de pensar era que em podia sentir afortunat per haver-la conegut i que el que havíem viscut res ni ningú no ens ho podia robar. La vaig abraçar intensament i vaig notar com milers de sensacions recorrien els nostres cossos: por, valentia, feblesa, força, inseguretat, esperança, dolor... tot alhora. No la podia perdre.

La seva pell blanca va quedar embolcallada pel meu cos bru i els meus curtíssims rinxols negres es barrejaren amb els seus llargs fils daurats. I enmig d'aquell bell contrast, ens vam fer una promesa. Ens tornariem a veure passats cinc anys, un 23 d'agost com aquell, en el nostre lloc preferit: al Parc Güell, en aquella corba de banc cobert amb trencadís, que formava un mosaic de colors enlluernador.

Van sonar les últimes notes de la cançó que tantes vegades havia escoltat al seu costat. Tot jo tremolava, no sé si per la por que no hi fos o per l'emoció de tornar-la a veure. En tot cas, tremolava d'incertesa. Però el temps establert ja havia passat. Aquells cinc anys que havia considerat necessaris per aconseguir un bitllet d'anada i

tornada els havia passat treballant durament, estalviant, passant gana i renunciant a uns possibles estudis. Malgrat tot, amb prou feines havia pogut pagar el d'anada. En aquell moment, era l'única cosa imprescindible i em dirigia cap a Barcelona carregat d'esperança maliana. Al Parc Güell, al petit paradís de la capital catalana, m'hi esperava una sorpresa. El que no sabia és fins a quin punt aquesta sorpresa arribaria a ser determinant per a la meua vida i si estava o no preparat per afrontar-la.

Mentre m'esmunyia entre aquell batibull de càmeres, gelats i ulleres de sol, l'única cosa que sentia era el constant martelleig del meu cor contra el pit. En aquell moment tot passava desapercebut: no era capaç d'advertir els incabables artefactes dels venedors ambulants, ni tampoc la barreja de cansament i satisfacció que es dibuixava en els rostres dels turistes, ni tan sols la màgia que desprenia aquell magnífic drac multicolor. Pujava les escales amb agilitat i rapidesa, tot i que tenia la impressió que tots els meus moviments eren sotmesos a l'acció d'una càmera lenta. Els meus ulls buscaven, inconscients però desesperats, aquella mirada transparent plena de somnis i il·lusions. La immensa plaça de sorra era plena de gent i aquell banc ondulat que la circumdava esperava nous ocupants per acollir. La nostra corba de banc era buida. Em vaig ensorrar. Sense poder-me aturar, vaig començar a caminar en totes direccions, escrutant tots i cada un dels racons d'aquell parc que un dia havia estat una fantasia, cercant la noia que m'havia ensenyat a viure quan tenia la mort més a prop que mai. Quina ironia. Tot em recordava els moments que havíem passat junts: corredisses, rialles i jocs entre les columnes. Tenia por, molta por, i per alliberar tota la tensió acumulada l'únic que podia fer era córrer, així que vaig córrer, córrer i més córrer fins que el cos em va dir prou. Aleshores vaig seure al nostre racó de banc i vaig esperar. Només em quedava això: esperar.

Aquell cel esplèndid semblava perdre color a mesura que el temps passava. Els visitants anaven abandonant el parc i també aquest s'anava enfosquant. No sabia quanta estona feia que estava assegut allà. Havia perdut la noció del temps. Va ser llavors, quan vaig alçar el cap, que vaig reconèixer aquells ulls d'aiguamarina. Vaig sentir com el cor se'm feia més i més gran i l'esperança maliana em va envair de nou. Però de seguida em vaig adonar que aquells ulls no eren d'ella. Pertanyien a un nen d'uns tres o quatre anys, amb uns trets idèntics als de la Júlia, lleugerament més infantils. Venia corrents cap a mi i feia la impressió que em coneixia. Just quan va ser davant meu, em va abraçar les cames somrient i va pronunciar el meu nom amb delicadesa. La sorpresa es va apoderar de mi. No m'ho podia creure. Vaig acaronar amb tendresa els seus finíssims cabells rossos i vaig sentir la felicitat a la punta dels dits. Més enllà s'apropava una parella. Eren els pares de la Júlia, els meus pares adoptius, els pares d'aquella dolça criatura. I una vegada més, vaig presenciar el dolor d'una pèrdua en uns ulls aliens. Ens vam abraçar, vam plorar, ens vam emocionar. Altra vegada, molts sentiments i poques paraules. La mare semblava voler-me dir alguna cosa però no li sortien les paraules i, quan finalment les va trobar, la veu va

quedar ofegada pel seu plor. Senzillament es va limitar a entregar-me un sobre de la mida d'un foli. El vaig obrir cautelosament i vaig mirar a l'interior. Era una pintura d'una bellesa extraordinària. Uns traços fins i precisos donaven vida al moment del nostre comiat, tot just feia cinc anys. La nostra abraçada eclipsava la posta de sol, banyada per un il·limitat mar d'aigua cristal·lina. Al revers hi havia un escrit amb una cal·ligrafia gairebé perfecta. Deia així:

Estimat Daren,

Els dies se'm fan llargs, tristos i insuportables. Crec que mai havia tingut tanta por, tanta incertesa sobre el meu destí. No puc evitar pensar que em queda poc temps i que tot s'acaba, que potser aquestes són les últimes paraules que t'escric. Però tu ets com la meua medecina. Quan penso en tu m'omple d'energia. Sé que vam fer una promesa i també sé que la complirem, que d'aquí a tres anys estaràs llegint aquestes paraules, bé rient al meu costat, bé plorant la meua pèrdua. Ara, sigui com sigui, sóc aquí, al teu costat i una part de mi quedarà sempre dins teu, de la mateixa manera que una part de tu residirà per sempre en el meu cor.

Tan sols et vull dir que aprofitis aquest regal únic i irrepetible que és la vida, que lluitis pels teus somnis, que no et rendeixis, que res no és impossible. Ah, i que, per damunt de tot, no perdís l'esperança. De vegades les coses arriben en el moment menys esperat i de la manera més insospitada. Ja ho has vist, tinc un germanet. No preguntis el nom, només en pot tenir un: Daren.

T'estimo,

Júlia

Si mai algú s'ho havia preguntat, tristesa i felicitat no eren incompatibles. Aquell aiguabarreig de sensacions em va guiar al bell mirador del cim del parc, deixant enrere la meua família catalana. Segur que entendrien que necessitava un moment de solitud, de trobada amb mi mateix. Vaig admirar altre cop aquella Barcelona, còmplice també del meu retorn. Vaig tancar els ulls esperant que les carícies del suau vent mediterrani em xiuxieguessin quins eren els meus desitjos. Vaig escoltar el meu cor i només aleshores vaig tenir clar el que havia de fer, el que la consciència em demanava.

Em vaig quedar uns quants anys a Barcelona i vaig intentar viure la vida que la Júlia hauria d'haver tingut. Vaig conèixer gent nova, vaig entrar a la universitat i vaig ensenyar al petit Daren a apreciar la ciutat amb els cinc sentits, tal com ella ho havia fet amb mi.

Més endavant arribaria el moment de tornar al meu país, s'acabaria aquella etapa i es reconduiria el meu destí. Seria reclamat pel meu esperit malià, i deixant una part de mi en aquella magnífica ciutat, posaria rumb cap a Mali.

I al meu poblat de Sanambélé, en un d'aquells oasis on els nens juguen a fer

castells de sorra sota la brillantor del sol malia, jo, ara amb el títol de metge sota el braç, aconseguiria el meu gran somni: l'obertura d'aquell nou hospital enmig del desert. Estaria presidit per un gran rètol escrit en la nostra llengua: **f t a 9 o 7 l**
(Barcelona)

El diari de Tina Boix

30 de maig del 2010: Avui he descobert una cançó nova! No sé com es diu, ni tan sols m'agrada el seu ritme, però té una frase que m'ha agradat molt: *no tinc por de morir, tan sols no vull fer-ho*. La veritat és que no sé per què m'ha agradat tant, però crec que és un cant a la vida, no? A part, no tenir por a la mort em sembla molt encertat, és una cosa per la qual tots acabarem passant, per tant no trobo lògic haver-ne de tenir por, no? Per què, doncs, no ho puc evitar? Una cosa és no tenir por a la mort i l'altra voler morir-se! No entenc com és que alguna gent odia tant la seva vida com per llevar-se-la... tan dolenta deu ser? Per què han d'acabar-la? I per què jo no puc evitar que s'acabi tan aviat?

M'ha semblat molt encertat posar aquest fragment de diari com a introducció de la introducció, suposo que resumeix tota la meva història. Em dic Valentina Boix, les meves amigues, els meus pares i tothom que em coneix em diu Tina. Tinc vuit anys i no en faré nou el 17 de novembre del 2010 perquè tinc leucèmia i em queden com a molt 3 mesos de vida. La meva mare es diu Olívia Pruna i el meu pare Jordi Boix, tenen trenta-cinc i trenta-nou anys. Ella és professora de llengua catalana a la universitat i ell és arquitecte. Tinc un germà gran, en Salvador Boix, tothom li diu Salva, té disset anys i no el veuré fer els divuit el dia abans de Nadal, que tampoc podré veure. Em van detectar leucèmia el 12 de març del 2010 i el 26 de maig del mateix any em van dir que no podien fer res més per mi, per salvar-me. Aquesta és la meva història.

23 de febrer del 2010: Des d'ahir que tinc un blau molt gran al braç. Crec que el diumenge vaig caure mentre penjava una serpentina. Però l'aniversari de la iaia s'ho val! Avui feia dies que no escrivia, però és per una bona causa: estava ocupada organitzant la festa sorpresa de l'àvia! Li va fer tanta il·lusió! En els seus ulls podia veure indicis de llàgrimes, però no va plorar, és clar. Ella sempre es fa la forta, sempre diu que la guerra la va tornar insensible, però jo sé que no és pas cert, sempre s'alegra de veure'ns al Salva i a mi, i ens fa petons i abraçades, no crec que algú insensible ho faci, això.

26 de febrer del 2010: Avui he anat al metge. Pels blaus estranys dels últims dies; la mama estava preocupada. No he entès el que m'ha dit el doctor Hernández, és de Sud... Sud... algun lloc del sud, i no el podia comprendre quan parlava, però la mama

sí que l'entenia, i no estava contenta. No sé què em passa, però cada dia em fa més mal... tot. La setmana que ve i la següent tinc hora a l'hospital per fer-me proves estranyes amb agulles. No m'agraden les agulles.

12 de març del 2010: Avui he fet l'última prova de la marató. Així és com anomenem el número vertiginós de proves que m'han hagut de fer aquestes últimes setmanes. El primer dia tenia por de les agulles, ara ja no, això és bo... crec. Però a la mama no li agrada. Avui l'he vist plorar quan tornàvem de l'hospital, quan creia que dormia. No entenc què és exactament el que em passa, però no és bo, el seu nom no ho és, almenys. Leucèmia.

19 de març del 2010: Avui no he pogut anar de colònies! Tinc angines. Últimament sempre estic malalta, quan no són angines és diarrea i si no alguna altra cosa. Per exemple, l'altre dia em vaig tallar amb un full i no podia parar de sagnar! Em pensava que m'hi quedava, quin espant! La mama diu que és per l'edat, que com que estic en època de creixement, pateixo molts canvis i això m'afecta i em poso malalta. Però jo sé que no és per això, és per la cosa aquella que va dir el metge que tinc.

21 de març del 2010: No, no, no, no i no! La mama vol que em talli els cabells! I que vagi a l'hospital a dormir! No ho entenc! Per què? Si ja hi vaig dues vegades a la setmana perquè em treguin sang! Ja en deuen haver pogut omplir dos bidons! No vull tallar-me els cabells, he estat anys deixant-me'l créixer perquè tingués la llargada que té ara. No vull engegar-ho tot a rodar perquè la meva sang no funcioni bé. Encara que ningú vulgui parlar-me'n he buscat què és això que em passa. Però només he trobat que és una espècie de "càncer a la sang". No entenc què significa que tinc càncer, però que és a la sang sí que ho entenc, no me la poden canviar i ja està?

22 de març del 2010: Avui ha estat el dia. Semblo un nen, tothom m'ho ha dit quan a la tarda he arribat a escola. No vull semblar un nen! I tot per culpa de la sang! No deu ser tan difícil arreglar-ho, per alguna cosa els metges semblen tan professionals, no? Demà me'n vaig a l'hospital per més temps, però espero que algú em vingui a veure perquè sí no m'avorriré molt.

24 de març del 2010: Avui només és el segon dia de la meva estada a l'hospital i ja no tinc res a fer! A més, m'han dit que demà em faran un tractament estrany... crec que me'l farà un tal Quim, em sembla que és la seva teràpia. Però jo no estic pas traumatitzada, no necessito teràpia, el que necessito és tornar a casa, tornar a escola i tornar a tenir els cabells llargs!

29 de març del 2010: Avui fa cinc dies que no escric, però és perquè no tenia forces per fer res. Ni per mirar-me al mirall. No tinc cabell. Enlloc. La teràpia d'en Quim no me la va fer en Quim, me la va fer una màquina estranya i em va fer mal. Vaig vomitar i em trobava molt malament, no hi penso tornar a anar, a aquesta teràpia. I el pitjor és que no tinc cabell. Gens. En Quim me'l va fer caure. No sé per què m'ho han de fer tot això. Per què m'ho fan passar tan malament? Durant els dies següents no he pogut fer res. No estic bé. Però per què la mama i el papa no me'n diuen res? Són uns egoistes.

Jo vull saber què em passa a Ml. Sóc jo la que ha hagut de fer teràpia amb en Quim, sóc jo la que vaig vomitar, qui va arrencar-se un tros de coll de tant tossir, qui no podia anar al lavabo, qui sagnava espontàniament. Per què, llavors, sóc també jo l'única que no sap què passa? Fins i tot en Salva ho sap! Per què jo no? Per què? Per què?

5 d'abril del 2010: Avui, per fi. Per fi m'han explicat sense embuts què dimonis em passa. Tinc una malaltia molt greu que afecta la sang. Les cèl·lules d'aquesta augmenten massa ràpid, però són cèl·lules dolentes. I a la meva esquena, la me... me... medul·la? no és capaç de fer cèl·lules bones. Diuen que s'ha de tractar ràpid, que per això vaig tan sovint a la teràpia d'en Quim (encara li dic així, però la Carmen, la meva infermera preferida, em va dir que es diu quimioteràpia, però no perquè sigui la teràpia d'en Quim, sinó perquè en la teràpia s'utilitzen coses químiques), que si no hi anés les cèl·lules dolentes arribarien a altres òrgans i me'ls infectarien també. No m'ho han volgut dir, però jo sé que si passés em moriria. Encara creuen que sóc massa petita com per entendre-ho, però des que vaig arribar a l'hospital que em sento més gran, més madura.

Amb tot el temps que he passat aquí (ja és la tercera setmana), he tingut temps de llegir-me 3 llibres. Curts, això sí, però llibres al cap i a la fi. I quan no lleigeixo miro la televisió o escolto la ràdio, però no emissores normals, sinó canals de música. M'agrada descobrir noves cançons, m'agrada escoltar melodies alegres, m'agrada sortir del món hospitalari, tancar els ulls i deixar-me emportar per les notes, per l'harmonia, per la melodia... per la música. M'agrada pensar que estic nedant en oceans profunds o volant entre els núvols més alts. M'agrada fugir de la realitat, fugir de la presó on estic tancada, fugir del destí al qual estic condemnada. Com a mínim sé que estaré 2 mesos més en aquesta habitació que fa olor de malaltia.

12 d'abril del 2010: Ja no sé ni quants dies porto aquí, comptant des de l'últim cop que vaig escriure, set dies. Set dies que m'han passat com set setmanes, com set mesos i, de vegades, com set segons.

Em sento dèbil i cada dia a la ràdio fan cançons menys melòdiques, més repetides i amb lletres més obscenes. I a més, per acabar-ho d'adobar, no em funciona la tele! Què faré ara? Ni tele, ni cançons noves per descobrir, ni res! Ara només em queda llegir-me els totxos que m'han portat el papa i en Salva. Què s'han pensat? Perquè a ells els agradi submergir-se en un mar de lletres no vol dir que a mi també, que tinc vuit anys, no cinquanta-vuit! D'acord, cap dels dos té cinquanta-vuit anys, el papa en té trenta-nou i en Salva disset, però igualment em sembla injust que, a sobre que em vénen a veure només dues hores a la tarda o a la nit perquè han d'anar a treballar i a l'institut (no ho havia comentat, però la mama va deixar la feina, va demanar una excedència —que en diuen— per cuidar-me; en realitat no em cuida, però em fa companyia i estic millor, em sento més bé amb ella al meu costat) em portin llibres tan llargs! I amb la lletra tan petita! S'han begut l'enteniment!

15 d'abril del 2010: Em sembla que els dec una disculpa a en Salva i al papa; vaig

començar un dels llibres que em van portar, i el cert és que m'està agradant molt! Però això no és l'única bona notícia d'aquests últims dies! La Carmen em va dir el dimarts, dia 13, dimarts 13 de la mala sort, que aquí i aquest any no ha sigut de mala sort, sinó de molta fortuna, que estava movent fils per aconseguir-me un *netbook* que és com una espècie d'ordinador portàtil però més petit i amb menys "capacitat", i em va dir que també intentaria que tingués Internet, tot i que les ones a l'hospital no anirien gaire bé. Em va fer tan feliç! A partir d'ara podré buscar cançons per Internet! I escoltar-les tantes vegades com vulgui! I descobrir les seves lletres! I cantar-les! I... viure-les. Però em va dir que m'ho aconseguiria amb la condició que l'ajudés a convèncer la mama perquè torni a treballar o almenys vagi a dormir algun dia a casa, que només hi va per dutxar-se o parlar una estona amb el papa sobre mi, perquè no vol trucar-li davant meu, prefereix veure'l. Li vaig dir que sí, perquè jo també vull que la mama visqui, no perquè jo m'hagi d'estar en aquesta presó ella també s'hi ha d'estar, no és just per a ella.

24 d'abril del 2010: Avui fa quasi deu dies que no escric, però és que les sessions amb en Quim em deixen molt malament, no em sento... viva. Però tot això no té res a veure amb el genial dia que vaig passar ahir, que era Sant Jordi! El sant del papa, per cert. Ell, en Salva, la iaia, el iaio, la tieta i la mama (que vam aconseguir que marxés a dormir a casa els dies 20, 21 i 22, tot i que el 23 al matí va venir abans que ningú) van venir a veure'm. Em van portar roses, els nois, és a dir, tres roses, i les noies em van regalar un llibre cadascuna, és a dir, tres llibres. Em van fer tan feliç! I com si no n'hi hagués prou, la Carmen em va portar el *netbook*! Ara a descobrir cançons i a submergir-me en històries llunyanes!

27 d'abril del 2010: Avui m'han col·locat un company d'habitació! Quin horror! I si no li agrada la música? I si fa soroll mentre llegeixo? I si fa pudor? I si no es dutxa? I si no li agraden les visites i fa fora la mama? I si a mi no m'agraden les visites que rebí ell? Suposo que això ho descobriré amb el temps, perquè avui només l'he vist uns cinc minuts, mentre la Carmen li explicava qui era jo, què tenia i quines són les normes de l'hospital. Es veu que l'han traslladat aquí, a la Vall d'Hebron, des de l'hospital de Mataró. Té càncer com jo, però ell a la cama, potser li han de tallar, no ho saben, però ja ha començat la teràpia d'en Quim perquè té el cap pelat com jo. Es diu Juli i té nou anys, un més que jo, espero que no sigui un fatxenda.

29 d'abril del 2010: En Juli no em cau bé, no parla amb mi, no fa soroll, gairebé no menja (tot i que això ho entenc) i no té visites. En el fons em fa pena. Per què no el deu venir a veure ningú? Tampoc és antipàtic, ni és tan lleig com perquè ningú el vulgui veure, no? Crec que demà començaré a parlar amb ell, potser està trist perquè els seus amics no el vénen a veure. Jo fa poc més d'un mes que estic a l'hospital i només em van venir a veure les amigues la primera setmana, però crec que les va espantar que no tingués celles ni pestanyes i ja no han tornat més. Em va saber molt de greu al principi, però la Carmen em va dir que no són prou madures per entendre que

l'amistat ha d'anar més enllà de l'aparença, potser és per això que no me les mereixo. Però jo em sento sola també, com en Juli, potser li hauria de deixar un llibre, no?

2 de maig del 2010: El dia 30 em vaig decidir a parlar amb en Juli i li vaig deixar un llibre i vaig dir-li que si volia podia encendre la ràdio per no avorrir-se mentre jo llegia. Es va posar molt content! I ahir a la nit vam estar parlant molta estona! Però vigilant que no vingués cap infermera, que si no ens castiguen. Em va explicar que ningú el ve a veure perquè els seus pares treballen gairebé de sol a sol i no tenen temps per ell, que a Mataró l'anaven a veure els avis però que no poden arribar fins aquí. Em va saber tan de greu! Però li vaig explicar que a mi les meves amigues no em venien a veure perquè no els agradava que estigués pelada i em va dir que a ell li agrada. Em va dir que sóc l'única noia a la qual li queda bé estar calba! Em vaig posar vermella. Ara sí que em cau bé. Crec que ens farem amics i tot! Aquest matí m'ha ensenyat el seu mòbil, és per nens però és modern. El que passa és que no crec que el deixin trucar gaire a dins de l'hospital, però almenys així parla amb els seus pares.

5 de maig del 2010: Sóc molt feliç! Avui en Juli m'ha regalat un mocador preciós per posar-me al cap! I anava amb una nota escrita amb mala lletra que deia "*perquè les amigues de la noia més guapa de l'hospital tornin*" m'ha fet moltíssima il·lusió! Ahir van venir els seus pares i li van donar un paquet, suposo que era això. Són molt simpàtics els seus pares, però a mi no m'enganyen, que no vagin a veure el seu fill almenys un cop cada dos dies no és de bons pares. Crec que demà la Carmen ens deixarà sortir al pati de l'hospital, en tinc moltes ganes perquè, a més, podré estrenar el mocador! I més sabent que el dia següent tenim cita amb en Quim tots dos.

10 de maig del 2010: La sortida al pati va ser única! Ens ho vam passar molt bé! Tot i que jo vaig haver de demanar una cadira de rodes perquè estava molt cansada. En Juli sempre hi ha d'anar. La teràpia va ser horrorosa, crec que mai m'havia trobat tan malament i jo no veig cap canvi. Em continuo trobant malament, em continuo cansant i de vegades sagno perquè sí igualment. No serveix per res. En canvi a en Juli es veu que sí que li va anar bé, perquè d'aquí a una o dues setmanes si continua el "progrés notable" que està fent, el tornaran a traslladar a Mataró. Jo no vull que se'n vagi.

13 de maig del 2010: Crec que em tornaré a quedar sola a l'habitació. No vull, no vull tornar-me a sentir sola, i més quan sé que el meu tractament no va bé. Per què m'han de passar a mi aquestes coses? Per què no puc ser normal? Per què he d'estar malalta? I per què a mi no em funciona la teràpia d'en Quim, si pateixo igual que algú a qui sí que li funciona?

20 de maig del 2010: Al final en Juli va marxar ahir, però jo no vaig tenir temps ni de dir-li adéu. No em trobo bé. No vull menjar. Em fa mal tot i tinc més blaus. Els metges no han parat d'injectar-me líquids estranys i posar-me en càpsules rares per fer-me una marató interminable de proves. I el resultat? Les cèl·lules dolentes s'han "reproduït més de pressa del que ens esperàvem" i m'han infectat els pulmons. Conseqüència? A més de tossir com si m'hagués d'arrenicar tota la carn que em

queda al coll, tusso sang i m'hi ennuego.

24 de maig del 2010: Avui m'han dit que no hauré d'anar més a la teràpia d'en Quim! Estic tan contenta! Que bé! El problema és que em continuo trobant malament, però suposo que si ja no hi haig d'anar més deu ser perquè ja no ho necessito, no?

26 de maig del 2010: Avui m'han dit per què no vaig més a la teràpia d'en Quim i no m'ha agradat. M'estic morint. M'estic morint i diuen que ja no hi poden fer res. Com que no hi poden fer res? Per què no hi poden fer res? I de què ha servit que em trobés tan malament després de cada sessió amb en Quim? I a més, m'ho ha dit un doctor que no em cau gens bé. El doctor Pi. M'ho ha dit així, directament, i davant de la mama. Ella s'ha posat a plorar; s'intentava fer la forta i m'ha dit que no passaria res, que ella sempre estaria amb mi. No podrà estar sempre amb mi, perquè a mi m'obliguen a separar-me d'ella.

M'han dit que puc marxar a casa. Suposo que com que ja no hi poden fer res, és millor que estigui amb qui m'estimo que no pas en una presó que fa olor del meu destí. Suposo que marxaré dilluns (31). Hauria d'estar contenta de marxar, podré descobrir cançons noves, podré llegir llibres nous, podré... ja sé què podré fer. L'últim llibre que m'he llegit és *El diari d'Anna Frank* i m'ha encantat. M'ha fet molta pena però admiro l'Anna. I jo vull fer el mateix que ella, vull que algú m'entengui, que algú sàpiga com m'he sentit, tot el que he passat a l'hospital perquè ara em diguin que m'haig de resignar a morir. No vull fer-ho. Em fa por, molta por. I no sé per què, però no vull abandonar la vida, m'agrada molt, no la vull deixar. Ja sé que la meva història no té res a veure amb la de l'Anna Frank, però jo també vull fer un diari com ella. Que el papa i la mama, i fins i tot en Salva, sàpiguen pel que he passat. Que m'entenguin i que em tinguin a prop seu quan no hi sigui. Crec que acabo de créixer 10 anys de cop. 10 anys que no podré viure.

Blanca d'hospital

Sempre he cregut que l'existència no es pot dividir en passat, present i futur, perquè en realitat l'únic que existeix és allò que hom recorda, allò que hom fa i allò que hom espera. I tot això, malgrat tenir matisos i acabats diferents, forma part del moment en què estàs fent una passa, escrivint una lletra, vocalitzant una paraula. Tot forma part de l'ímfim instant compostat per "l'ara". Vladimir Nabokov, mitjançant el seu personatge *Van Veen*, deia que el futur no és més que el llenguallarg de la Cort del Temps, però a més d'això, la meua vida m'ha obligat a concloure que el passat és només el déjà-vu del destí, una mena de "postmonició" que en realitat ja no existeix. I, sí, el present no és més que el breu sospir d'un gos que dorm, un raig de llum efímer entre les esclatxes d'una persiana o una petita ganyota infantil perduda en un plor. Però quan t'adones que aquell sospir, aquell raig o aquella ganyota ets tu en tota la teua existència, comprens que la importància habita en mantenir la il·lusió de seguir construint presents a la teua vida perquè aquesta no caigui en l'oblit, recordant allò que no ha de desaparèixer, esperant allò que veritablement vols que succeeixi.

La recordo, la recordo com si fos ahir. No, com si fos avui. No, com si fos ara. I aquest record que mai canvia la fa ser part de la meua vida, part de la meua existència i del meu present.

Avui escric això, estimada Blanca, perquè sempre hi hagi algú que, sota l'amagatall del record arrecerat en aquestes poques pàgines, et faci eterna al seu present.

Capítol 1. Primeres paraules (vint-i-cinc de desembre)

Et vaig conèixer el desembre del 2001, concretament el dia vint-i-cinc. L'hospital havia reunit totes les nostres famílies pel dinar nadalenc, i la planta vessava de somriures (encara que alguns més forçats que naturals). Jo havia ingressat un mes abans, i en realitat no em trobava com per menjar-me el món. Malgrat tot, vaig agrair que els meus pares, divorciats de forma conflictiva, optessin per aparcar les seves diferències i vinguessin tots dos junts amb el millor comportament que en aquells moments podia sortir d'ells. Al cap i a la fi, jo era el seu únic fill, i ells els meus únics pares.

La Lola, aquella infermera jove i simpàtica que lluia una boca imperfectament perfecta i unes sabates perfectament imperfectes, va anar avisant tots els qui

teníem permís per baixar al menjador, on ens havien preparat un banquet difícilment rebutjable. Se suposava que eren dates especials, i encara que molts de nosaltres ens ho preniem amb una mica de passivitat, un aperitiu diferent no era un element al qual fer l'estugós, sobretot quan els menús diaris es componien sempre dels mateixos bullits i mescladisses tan sans com insípidos i avorrits.

—Com que ha arribat gent nova aquestes últimes setmanes, volem que us poseu barrejats —digué la Lola amb aquell somriure amb el qual convençia, com a mínim, la secció masculina—. Que si us col·loqueu per colles els nous es queden marginats! —alguna riallada del típic pare bon jan es va escoltar seguit d'aquella expressió tan juvenil de la infermera, tot i que era molt probable que a alguns pacients veterans no els fes tanta gràcia.

Recordo aquelles paraules perquè, encara que semblés un tant infantiloide, no vaig poder evitar sentir-me al·ludit amb l'adjectiu "marginat". I és que durant els vint-i-set dies anteriors amb prou feines havia conegut algú, allà. Semblava estar vivint en un malson inacabable on tots fossin fantasmes vestits de blanc que deambulaven d'un lloc a l'altre: uns intentant interessar-se sospitosament per mi; d'altres desplaçant-se inexpressius com si haguessin deixat encès el pilot automàtic dels seus cossos mentre ells hivernaven en una altra part del planeta. Jo vaig aparcar la meua pròpia vida en un núvol, un núvol negre i opac com una lluna tintada a través de la qual només es pot intuir el perfil, la silueta d'allò que hi ha a l'altra banda. No volia que ningú em veiés plorar. Tenia por, molta por.

Aquell dinar, però, ho va canviar tot.

Els meus pares es van allunyar de mi per dirigir-se cap a la taula dels adults, i llavors, croses en mà, vaig caminar a poc a poc cap a un lloc lliure que hi havia a uns cinc metres. El destí és el destí, però en realitat hom mai s'espera que en un moment tan irrelevant com la simple elecció del millor lloc possible per a un dinar de Nadal envoltat de malalts succeeixi quelcom que pugui canviar la pròpia vida.

I allà estaves tu, una figura de cera esblanqueïda que observava asseguda la taula com si fos l'únic element existent en aquell lloc. Com si les croquetes, les patates o els entrepans de pernil sota la teua mirada fossin miracles de la naturalesa vistos des d'un helicòpter que quedés suspès a les altures, aturat en l'aire.

La teua mirada es va desviar i, per accident, va xocar contra la meua vergonya.

—Ets nou, no? Em dic Blanca —vaig seure davant teu. Em vas semblar preciosa, fins i tot sense cabells.

Vaig titubejar una mica, però vaig aconseguir presentar-me decentment.

—Sí... em dic Nil.

—Vaja! M'encanta el teu nom! Saps? Abans d'ingressar estàvem estudiant els rius més importants a ciències socials —em vas dir amb un somriure natural d'orella a orella.

Desprenies una aroma de "moment feliç" impropï de qui s'ho està passant tan malament.

—I... fa molt que ets aquí? —vaig preguntar gairebé per obligació.

—Doncs... demà passat farà vuit mesos —em vas mirar—. Osteosarcoma... —no ho havia sentit mai això, però llavors, ajudant-te amb la cadira, et vas aixecar i vaig poder observar que t'havien amputat la cama esquerra fins al genoll. Vas tornar a seure i va ser llavors quan vaig advertir que anaves en cadira de rodes—. Però els metges diuen que el meu proper aniversari ja el podré celebrar fora d'aquí! —vas tornar a somriure—. Per cert, quants anys tens?

Aquella pregunta em va fer pensar. En realitat sembla que en una planta d'oncologia el que menys importa és l'edat. Pots estar jugant a escacs durant una tarda sencera amb el pare d'un company, o passar-te un matí controlant un parell de marrecs revoltosos. Hi ha dies que et fan sentir com un petit nadó excessivament mimat, i hi ha dies en els quals et veus com un pobre adolescent envellit que coneix la proximitat de la mort. Les setmanes semblen dies allargats que, per un motiu o altre, són avorrits de per si. Tu, però, eres diferent. Mai vaig arribar a comprendre com aquell cos que no arribava als cinquanta quilos, i aquelles ulleres que vestien el teu rostre, i aquell blau de les teves venes tatuat per tota l'extensió dels teus braços, podien desprendre tal magnitud de confiança i força.

—Setze... tinc setze anys —vaig contestar després d'aquella pausa, i vaig recollir de la safata l'entrepà que més pernil contenia.

—Vaja! Jo en tinc quinze —vas desviar la mirada cap al teu plat, i vas emportar-te una croqueta a la boca. Després els teus ulls em van senyalar, i una ganyota picardiosa va deixar el teu encant al descobert—. Saps què? —vas mastegar, i vas reprendre el diàleg—. M'hi jugo la meva llarga melena que farem bona parella quan sortim d'aquí! No li diguis a ningú, però la tinc guardada a l'armari...

Em vaig enrojolar com mai abans, però amb l'esclat de les teves riallades en veure'm vermell com un tomàquet, jo també vaig començar a riure. Aquella va ser la meva primera experiència feliç a l'hospital. El primer cop en tot un mes que algú m'oferia quelcom atractiu per rescatar la meva vida d'aquell estat de perillosa turbulència. "Sortir d'aquí... Fer bona parella...".

No et coneixia de res, però de sobte em vaig adonar de qui eres, o millor dit, qui series a partir d'aquell moment.

"Blanca —vaig pensar— Blanca com un foli verge d'una història que encara està per escriure's. Blanca com les parets d'aquest maleït hospital. Blanca com la pell que t'abriga".

—Tu! Que t'*empanes!* —em vas etzibar per fer-me tornar a la realitat—. En què penses?

—Ah! No res... Tenia la ment en blanc... com el teu nom!

Vaig fer un somriure forçat, però tu em vas respondre amb un de ben maco. I allà estàvem tu i jo: dos adolescents malalts de càncer començant a enamorar-se en un dinar de Nadal...

Capítol 2. Primer petó (qualsevol dia d'abril)

—Saltar al buit sempre és més fàcil si saps que portes paracaigudes. Però jo crec que no en porto, d'això... —vas dir al mateix temps que tancaves els ulls i una ganyota de dolor es mostrava entre la comissura dels teus llavis.

Portaves dues setmanes intentant dissimular aquells constants gestos, però jo ja coneixia a la perfecció cada part del teu rostre. Sabia quines paraules i expressions provocaven que el teu front s'arrugués o les teves celles s'arqueguessin. Reconeixia, amb el pronunciament d'una sola síl·laba de la teva boca, si volies queixar-te, fer broma, fer-te la dura o intentar convèncer-me de qualsevol ximpleria. Recordo que era abril, un dia d'abril assolellat i preciós per als altres.

No vaig saber què contestar fins passats deu segons. Em va aterrir que em parléssis d'aquella manera. En aquell moment em vas recordar qualsevol dona d'edat avançada que, amb el bastó de l'experiència a la mà, parla de la mort com allò més proper que li tocarà viure. Sí, viure la mort, quelcom impossible excepte quan sembles estar morint en vida.

—I què es per tu el buit? —vaig preguntar per fi.

Vas mirar cap a la televisió en un intent absurd de mostrar desinterès per la meva pregunta mentre que, en realitat, pensaves en quelcom d'original per contestar. M'encantaven aquelles manies teves; mostraven com n'eres, d'especial.

—El buit és estar envoltada de coses que no tenen sentit. Vessar de preguntes que no tenen resposta —llavors em vas tornar a mirar amb un gest de satisfacció a la boca. Coneixia aquella expressió, i sabia que per fi havies trobat la combinació de paraules que necessitaves per contestar-me—. El buit és quelcom ple d'un altre quelcom buit! Com una capsa de bombons a l'interior de la qual només hi ha farcells sense xocolata.

—Sí... —vaig respondre despreocupat mentre jugava amb el blíster que contenia una de les meves desenes de pastilles—. Veure de reüll aquell paper brillant i cargolat per tots dos costats; sentir que el trosset de xocolata de dins et salvarà durant almenys un dia més amb tan sols desfer-se a la teva boca; apropar-t'hi àgilment, tot custodiant-lo amb mirada felina d'altres mans ràpides i hàbils; i que quan arribi el moment que tant esperaves (vaig treure la pastilla del seu recipient) el farcell estigui buit... —me la vaig posar a la boca i la vaig ingerir amb un glop d'aigua.

—Més o menys... —vas entrellaçar els dits d'ambdues mans, i vaig ullar a les teves blanques galtes un principi d'enrojolament—. El buit que produeix l'amor... sentir quelcom indescriptible tot sabent que és impossible... —et vas ruboritzar encara més—. En fi, deixem el tema!

Llavors em vaig adonar de tot... Tu no em parlaves de la nostra malaltia. No em parlaves que finalment no podries celebrar el teu aniversari a casa com esperaves. No em parlaves del teu empitjorament.

Tu m'estaves parlant de l'amor. Tot i que no ho sabíem, t'estaves morint i m'estaves parlant de l'amor.

Recordo que una brisa fina com un fil quasi transparent va entrar per la finestra empesa pel sol de mig matí i et va provocar un petit calfred. El meu jo conscient no va saber reaccionar i es va mantenir quiet, paralitzat, espantat. El meu jo inconscient, però, et va mirar de fit a fit, et va guaitar molt endins, introduint-se per cada porus del teu cos i viatjant fins al centre del teu univers. Va palpar tot el teu interior intentant trobar, en tot aquell mal, un petit grapat de sentiments que probablement es trobarien amagats en qualsevol racó esperant que la normalitat fos, precisament, el més normal possible. El meu jo inconscient va estendre també el meu braç esquerre i et va atraure cap al meu cos en aquell oblidable sofà d'aquella oblidable habitació, mentre que els dits de la meua mà anaven fent girar suaument el teu cap en direcció al meu exercint una pressió gairebé imperceptible al teu pòmul dret.

—Estàs molt freda —vaig dir murmurant a escassos centímetres dels teus llavis. Vaig sentir que t'estremies.

—Freda com la neu?

—Freda com la neu... —vaig repetir en veu alta per respondre't.

Llavors vaig deixar el teu interior i vaig tornar a la superfície. Em vaig adonar que els teus ulls semblaven esferes de cristall clivellades. Estaves plorant, i les teves llàgrimes queien lentes i fredes, aferrant-se al teu rostre com si no volguessin arribar on jo sí que volia: a la teua boca. Eren flocs que la calor de la primavera desfeia i convertia en gotes d'aigüaneu. Sí... ploviessis llàgrimes d'aigüaneu a la primavera, i fins i tot això en tu era bonic.

Uns anys més tard, llegint un relat d'un autor poc important, una estrofa va quedar gravada a foc a la meua memòria. No vaig entendre en aquell moment que l'autor poc important era jo mateix i que el relat l'havia començat a escriure quan em van donar l'alta mèdica i anava a visitar-te a l'hospital. Els versos deien així:

*"Quan tu plores...
quan tu plores em congeles
i els teus plors són tremolors
que remouen part a part
cada racó del meu terra.
Quan tu plores les llàgrimes cauen lentes
com llàgrimes d'aigüaneu
que de camí cap als teus peus
broten, suren i es perden."*

Vaig apropar els meus llavis a la teua orella esquerra. Aquella piga al teu lòbul ressaltava com una petita pedra carbònica en un terrari de sorra fina.

—Estàs segura que no portes paracaigudes per saltar al buit?

Em vas mirar, potser dubtosa per no saber el significat real de la meua pregunta; potser incrèdula sobre si aquelles paraules volien dir el que tu creies que significaven.

—Mai he sentit que el portés, perquè...

Els meus llavis van xocar contra els teus sense deixar-te acabar la frase. Mai no em vaig penedir d'haver-te robat aquell petó, perquè només va ser forçat fins que tu et vas assabentar que allò estava succeint realment. La resta d'eterns segons va ser la construcció rítmicament perfecta de dues llengües ballant el mateix tango, l'escena que qualsevol director novell de cinema desitja per al final de la seva pel·lícula d'amor. Probablement el meu alè era una barreja d'aromes de medicaments i més medicaments, i probablement el teu també. Probablement ens vam mossegar els llavis o vam fer xocar els nostres nassos per ser uns inexperts en l'art de besar.

Tot és probable, excepte quelcom segur: va ser el meu primer petó, el meu primer millor petó.

—Sents ja el maleït paracaigudes?

Em vas mirar. Vas tornar a besar-me. Vas somriure.

Recordo que era abril, un dia d'abril assolellat i preciós per als altres... i també per a nosaltres.

Capítol 3. Interludi

Podria descriure-us la situació en què es troba un adolescent que falta a classe per tal d'estar amb la seva xicota a l'hospital. Podria lletrejar-vos els minuts que passava tractant d'imaginar quina història contar-li aquell dia, o quina anècdota d'institut podia fer-li més gràcia, o quin regal portar-li que allunyés la seva consciència d'aquell desballestament de dolors, dilemes i decepcions.

Podria fer que us imaginéssiu mil i una experiències en les quals la Blanca plorava abraçada a mi esgarrapant-me l'esquena amb la força que crea la impotència i la frustració, o en les quals em cridava que m'odiava perquè ella mereixia més que jo estar curada.

Malgrat tot, no vull contar res d'això perquè llavors la història quedaria viciada. Teniu dret a imaginar-vos que, precisament, el vici radica en ometre tots aquells detalls i no en explicar-los. Aquesta reflexió, però, constitueix un greu error. La raó? La Blanca va ser molt més que un crit desesperat d'una malalta, molt més que uns insults i uns retrets provocats pel terror. Si us relatés aquest tipus de fets, us estaria començant a parlar de la malaltia per deixar de parlar de la Blanca. No hi ha vici pitjor que aquest? Aquesta història no pot, ni a la seva part més trista, merèixer quelcom així...

Capítol 4. El veritable per què

En certs moments vaig arribar a odiar no estar malalt. Somiava en moltes ocasions que seguíem dinant junts amb aquelles safates blanques tan incòmodes. Em veia

amb només una mica de pelussa al cap, però sentia que era feliç perquè, malgrat tot, no feia falta una excusa per poder estar amb tu. Et veia a tu també, i la teva mirada seguia essent la mateixa d'aquella adolescent que havia vist asseguda davant meu uns mesos abans en un dinar nadalenc. Però quan despertava no volia sortir del llit perquè m'horroritava pensar que en una de les meves visites a l'hospital tu ja no fossis la mateixa que seguies essent a les meves nits, sota la tènue llum d'una petita làmpada que romanía encesa per recordar-me que la realitat no era cap somni.

En efecte, vaig començar a necessitar elements que m'ajudessin a distingir la Blanca real de la Blanca dels meus somnis; la imatge de la noia, de la noia de la meua imatge. Havia d'assumir que una d'elles moriria, i que l'altra desapareixeria amb el pas de l'inconvenible temps si no feia quelcom per evitar-ho. El record és quelcom fort que conviu amb quelcom fràgil: la memòria. I no podia permetre que la teva existència depengués de simples memòries que un dia o altre acabessin alterant el teu record, o oblidant, o desapareixent...

Així que de mica en mica, i sense que tu te'n adonessis, vaig anar buscant paraules que significuessin el mateix que tu. Vaig anar desmuntant-te sigil·losament, esqueixant la teva essència i traslladant-la amb cura i paciència a un quadern de folis blancs en el qual contínuament qualsevol bolígraf a la meua mà et descrivia. I crec que la Blanca fictícia dels meus somnis de la qual parlava abans va morir, però la Blanca real només va anar apagant-se al seu cos a mesura que s'encenia a la meua història i es reencarnava en aquell quadern. Vas començar a viure d'una forma (o amb una forma) diferent, més enllà de tot allò ordinari, de tot allò humà. Només estaves desapareixent per convertir-te en una Blanca transparent com el vidre que no es veu, però que pots tocar amb els palpissos dels dits tot just estenen un braç. Sol ser un tacte fred, però jo et recordo així: freda en qualsevol època; freda al dia i a la nit; freda des de la teua mirada fins als teus moviments. Un fred captivador, malgrat tot, com el fred d'una masia il·luminada pel foc d'una xemeneia.

Als finals de les pel·lícules el moribund sempre pot allargar uns minuts la seva vida abans que els seus ulls abaixin el teló. En aquells minuts sol dir-li al seu acompanyant tot el que l'estima, com s'alegra d'haver-lo conegut, o que prengui cura dels seus éssers estimats en moments tan durs.

Però jo no vaig arribar a temps a l'hospital per tal que es donés aquella escena. Potser perquè tu, la Blanca que jo m'estimava, no t'estaves morint, sinó simplement transformant, com l'energia. De fet, sempre vaig creure que en aquell trànsit vas poder intuir-me de matinada, assegut al meu escriptori i escrivint la teua història (encara que no coneguessis la seva existència), i que en el moment en què la corda va trontollar sota el teu peu vas decidir llançar-te al buit perquè, tal com et vaig assegurar aquell abril, sí que tenies paracaigudes. Vaig creure, repeteixo, que havies triat l'instant perfecte per deixar aquella Blanca d'hospital i ser simplement la Blanca de la meua història, de la teua història.

Però tot i així vaig plorar.

Vaig plorar fins que se'm va botir la cara.

Vaig plorar fins que la sal de les llàgrimes em va tornar a fer plorar.

Capítol 5. El principi i el «nal d'una història sense principi i sense «nal

Han passat deu anys des que vaig col·locar l'última paraula en aquell quadern ple de descripcions, anècdotes i versos de cal·ligrafia quasi incomprendible. De vegades, quan es tracta de reflectir quelcom amb la màxima exactitud possible, hom oblida vestir les paraules amb més elegància i el relat amb alguna estructura coherent. Hom simplement es dedica a dur i portar elements d'un costat a un altre tal com la mecànica de la memòria, generalment veloç i nerviosa, li va indicant.

De manera que una dècada més tard, i mentre intentava donar-li un sentit a tota aquella pluja de tinta, em vaig adonar que no hi havia un principi ni un final per a la història.

Una vegada, algú em va dir que hom no crea històries quan les escriu: les històries ja existeixen i algunes, només algunes, són escrites. Però, tenen les històries una gènesi i una conclusió? Podem determinar com comença i com acaba tot? La realitat és que no. Com saber quin és el preàmbul de tot plegat? Podríeu dir-me que tot va començar aquell vint-i-cinc de desembre, o quan jo vaig ingressar un mes enrere, o quan ho va fer ella vuit mesos abans. Però jo no us donaria la raó.

I acabar? Com va acabar? Va acabar algun cop? Quan acabarà?

La majoria de nosaltres ens dediquem a buscar raons, arguments i causes, i creiem que trobant un principi tindrem la forma d'explicar, de convèncer els altres que la nostra narració va succeir d'aquella manera i no d'una altra. Pensem que aquell "vet aquí una vegada", aquella primera majúscula del nostre relat serà allò únic que permetrà posar-li un punt final a aquest, i pensem també que aquest punt final serà una raó suficient per fer creure que la història es va iniciar com nosaltres assegurem.

Jo no puc enganyar ningú: no sé quin és el meu principi ni el meu final. Tampoc sé quin és el principi o el final de la Blanca. Ella era en si mateixa el cos d'una història, una efemèride, el desenvolupament d'un conte la profunditat del qual t'abdueix com ens abdueix a les persones la nostra pròpia vida.

Quan observem el vol d'una papallona, mai no ens preguntem d'on ve i cap on va, i si ho fem, no obtenim resposta.

Aquesta història és una part d'aquest vol, el vol d'una papallona que sense principi ni final es dedica a solcar la meua vida, el meu present. De vegades, quan aleteja damunt meu, m'aprofito de la pols que cau de les seves petites ales i faig volar la meua ment.

No sé on va començar la nostra història, encara que la primera frase que em vaig trobar en obrir aquell quadern desenari va ser: *"Ets Blanca, però quan obres els ulls*

i somrius, ets de tots els colors”.

Deixaré, llavors, que aquest segueixi essent el pròleg d'aquell relat sense origen i l'epileg d'aquesta petita crònica sense fi.

Ets Blanca, però quan obres els ulls i somrius, ets de tots els colors.

Aquell dia que deien que s'acabaria tot

Mai m'ha agradat llevar-me d'hora. És per això que sempre escullo el torn de tarda a tot arreu, per sortir de casa quan la gent ja està cansada de treballar. Avui fa un dia especialment assolellat; des del tren m'enlluerno mirant el mar, de camí cap a Barcelona. Em sé les parades de tren de memòria, i fins i tot puc endevinar quants minuts s'està el tren a cada estació. La rutina a voltes ens amanseix, quedem mig endormiscats mentre al dia se li van acabant les hores. Avui tampoc hi ha ningú al tren, ni al meu vagó ni a cap altre.

Arribo a la plaça de Catalunya. Entro al centre comercial on treballo, em poso l'uniforme i l'acreditació, on hi posa "Joan" i una fotografia meva de fa un parell d'anys, amb els cabells llargs i barba. No semblo jo, però em fa mandra canviar-la. Començo a treure la pols dels prestatges, com cada tarda.

Quan ja duc un parell d'hores a la feina, i veient l'escassetat de clients, començo a fullejar llibres, com de costum. Agafo *La Vanguardia*, que és l'únic diari que encara s'edita cada dia. Tot i que ja sé com és el titular i de què parlen, ho llegeixo igualment. Avui diu: "Ha arribat el dia". I res més; ni fotografia, ni cap altra notícia. I és que ja fa un any, ben bé, que ho anuncien tots els mitjans de comunicació.

De cop, les escales mecàniques es posen en funcionament. Em sobresalto i gairebé caic de la cadira. Feia tants dies que no entrava ningú, que me'n faig creus. Les escales no són del meu pis, sinó del de sota, on hi ha la secció de música i els films. Sóc l'únic dependent que queda, i des de fa gairebé tres mesos jo sol m'ocupo de totes les plantes, trec la pols i col·loco els productes, i en el cas que arribi algun client, també l'atenc sol. Em traboco pel forat de l'escala per si veig algú. No aconsegueixo veure res, però puc sentir passes llunyanes del que em semblen unes sabates de taló.

La curiositat em pot, i baixo fins al primer pis, potser massa entusiasmat i mig corrent i tot. Arribo esbufegant fins on és ella, que es gira de cop i volta amb cara d'espant. I és que dec fer mitja por exaltat com ho estic, mig suat i despentinat. Tot i això, fa un tímid somriure nerviós i em diu:

—No m'esperava ningú aquí!

—Jo tampoc, la veritat! —dic jo, rient d'una manera força estúpida—. Bé, suposo que ara t'he de preguntar si et puc ajudar en alguna cosa.

—Bé, la veritat és que estava buscant una pel·lícula per aquesta nit, però no sé ben bé què vull.

—Doncs fes una ullada; jo seré per aquí.

Em torna a fer una mitja rialla i comença a mirar. Com que no sé què fer, faig veure que organitzo els prestatges. Duu els cabells curts, molt negres. Tot i que fa força calor, porta una jaqueta de cuir negra, descordada, i uns texans foscos.

Feia dies que no veia cap noia per Barcelona. Bé, de fet, feia dies que no veia ningú. Fa un mes que la ciutat va quedar gairebé deserta, sobretot la part del centre. La gent va començar a marxar fa prop de dos mesos, cap als pobles i fora del país. Els carrers s'han tornat silenciosos; només se senten les piulades dels ocells i les corredures dels coloms per la plaça de Catalunya. Totes les botigues estan tancades, menys alguna franquícia de grans multinacionals, com és el meu cas. Les empreses segueixen existint, tot i que no hi ha ningú ni a un costat ni a l'altre del mostrador.

I és que, ja fa un any, van anunciar que s'acabaria el món. Científics de tot el món van sortir a la televisió dient que no s'hi podia fer res, que la vida que tots coneixíem arribaria a la seva fi exactament 365 dies després. Va sortir aquell físic que va amb cadira de rodes i parla amb un ordinador, amb cara de trist (o això em va semblar a mi), i també aquell català dels cabells blancs i escabellats que sortia a la televisió, que sempre m'ha fet molta gràcia com parla. Tothom, sense excepció, afirmava que la Terra moriria, es pansiria, un cop arribada la tardor de l'existència.

La gent no volia acceptar-ho; les primeres setmanes tothom va sortir al carrer en una espècie de manifestació caòtica. Pancartes on deia: "Volem que el món no s'acabi", "Deixeu-nos viure, capitalistes" i "Mai més tanta por". Una bogeria col·lectiva que va durar gairebé un mes. Cada dia apareixien psicòlegs pels mitjans de comunicació afirmant que era quelcom normal, que només s'havia d'esperar l'acceptació de la gent i tot es calmaria. Curiosament tenien raó, i en poques setmanes tot el rebombori es va silenciar, per deixar pas a la realitat que estàvem vivint últimament.

Surto del meu estat de sopor quan se m'acosta la noia. Ni tan sols m'havia adonat que caminava cap a mi.

—Mira, no trobo res.

—Vaja! Vols que t'ajudi a buscar?

—Sí, perquè si no m'hi podria passar tot el dia.

—Què t'agrada?

La noia s'ho pensa, amb una expressió de desdeny i desganada. Bufa un moment i em diu:

—No ho sé! —i comença a riure—. La veritat és que he vingut a comprar una pel·lícula perquè no sabia què fer aquesta nit... —i abaixa la mirada, amb un somriure força amarg que em fa mal fins i tot a mi.

—Tu tranquil·la, segur que trobem alguna cosa que t'agradi.

I és que és una decisió difícil. Una pel·lícula per poder veure el dia que, diguem-ne,

s'acaba el món?

Tothom té un pla per aquesta nit. Han tingut tot un any per preparar-se, per pensar-se amb qui, com i on volen passar el seu últim dia. No puc deixar de pensar que aquesta decisió és molt difícil: com pots escollir un final tan i tan definitiu? No crec que mai ningú en tota la història hagi pogut triar com s'acaba tot. És un dia per estar amb la família? Amb la parella? Amb els amics? Per estar a la casa on sempre havies viscut, o per estar allà on mai havies estat?

Els meus pares em van demanar que els acompanyés. Ells havien decidit gastar-se els estalvis de la seva vida en una casa a Hawaii, a primera línia de platja, per viure-hi els seus últims sis mesos. I, com ells, la gran majoria de la gent. És increïble com ha canviat el món en tan sols un any.

—L'únic que no vull són pel·lícules modernes, d'aquestes que fan ara! —em diu ella, amb un to d'indignació—. Últimament al cinema només fan films on tothom és molt feliç, les famílies estan unides i tot és com un conte de fades.

—Sí, em fa molta gràcia. Abans no paraven de fer sèries sobre zombis, o de gent que es perdia a una illa, i pel·lícules sobre marcians que feien una invasió a la Terra, sobre que el món es gelava o sobre catàstrofes nuclears. I ara tot al contrari; és ben bé que els directors de cinema sempre han de fer la punyeta! —em mira i assenteix—. T'agraden els clàssics?

—El cas és... que no acostumo a veure cinema antic —em diu ella.

—Antic? Depèn del que entenguis per antic. Un clàssic no té per què ser en blanc i negre, sense so i d'en Chaplin! —no sembla que li hagi fet gaire gràcia, però jo ric igualment. Perquè m'agrada riure de les meves bromes.

—Què em recomanes?

—Alguna d'en Woody Allen? Aquesta és molt bona: *Play it again, Sam* —la hi trec del prestatge i la hi mostro.

—I de què va?

—Bé, el protagonista s'acaba de separar i busca trobar un altre amor. Llavors és quan a Woody Allen li entra una paranoia de les seves i s'imagina que és Humphrey Bogart a *Casablanca*.

—Saps que mai he vist *Casablanca*?

—Què dius? De veritat? Deus ser de les poques persones que no l'han vista! —corro a agafar-li la pel·lícula—. Té, aquesta te la regalo jo! Pots agafar la que vulguis, però aquesta l'has de tenir, no pot ser que no l'hagis vista mai! —ellariu, possiblement pensant que estic xalat. I és que jo, això del cinema, m'ho prenc molt seriosament.

—D'acord doncs, si dius que me la regales... Està decidit; per aquesta nit toca *Casablanca*.

Baixo fins al primer pis, on hi ha la sortida. Sóc un home de paraula i no l'hi cobraré. Amb tot, intento trobar alguna excusa per seguir parlant amb ella i no quedar-me sol un altre cop:

—Vius aquí a prop?

—Sí, visc a uns deu minuts a peu. Feia dies que no veia ningú; el centre ara sembla una zona zero.

—Vés amb compte quan surtis, que no se sap mai! —i torna a riure altre cop. M'agrada molt sentir-la riure.

—Vols acompanyar-me? —de la manera com em mira, sé que ho diu seriosament.

—Jo? Ara? Bé... Estic, de fet, treballant.

—Què?! De veritat, avui? O és que tens altres plans...

—No —em surt un “no” molt sec, un xic mal educat. Però certament ni de lluny estic enfadat; simplement em fa ràbia no haver pensat absolutament res per avui—. I tant que t'acompanyaré.

Sortim del centre comercial en silenci. El crepuscle dóna un aire misteriós a la ciutat amb una llum tènue, i em fa pensar en tot el que havia estat Barcelona i en el colpidor silenci en què es veu abocada, que et deixa sense respiració. No és una quietud apocalíptica; és una tranquil·litat que t'omple de nostàlgia. Ja no fa aquella xafogor urbana, ja no se sent el rebombori de clàxons; Barcelona ha quedat òrfena, el món no tornarà a ser el que era.

Casa seva és un cinquè pis sense ascensor. Era un d'aquells pisos tan antics, amb els esglaons desgastats. El seu pis era estret i fosc, els mobles eren tots de fusta; no semblava que hi visqués una persona jove com ella.

—És teu, el pis?

—No, és dels meus pares. Ells han marxat a París.

—I no tens amics o coneguts per aquí? —m'estava ficant on no em demanaven, però no semblava molestar-li.

—De coneguts molts, però d'amigues només en tenia dues. Una d'elles és al poble dels seus pares, a Màlaga; l'altra... l'altra no va voler saber com seria el final de tot.

Em diu que seguí al sofà, que mirarà si té alguna cosa per menjar. No tothom es va prendre la catastròfica fi del món tan alegrement com aquells que van decidir marxar. En els últims mesos el nombre de suïcidis ha estat el més elevat de la història. Centenars de persones, milers, van deixar-se caure des de les finestres de casa seva, es van tirar a les vies del tren i van anar a ofegar-se al mar. Tots aquells que, no podent suportar la cruenta espera, van voler alliberar-se d'aquest estrany lloc en què s'havia convertit el món.

Ella torna de seguida, amb una bossa de patates fregides i dos refrescos. S'asseu al meu costat i encén un llum del costat del sofà. Som prop del balcó, però no s'hi veu res: no hi ha fanals encesos ni llums d'altres cases.

—És molt trist haver de menjar això, ho sé! Però no t'enganyo quan et dic que no tinc res més a la nevera! Ja saps, els supermercats estan tancats...

—No et preocupis, a sobre que em convides a venir no et penso fer cap lleig —agafo patates de la bossa i me la miro rient—. Vols que posem la pel·lícula?

—Sí, i tant!

Engega la televisió. L'únic que es veu és una imatge fixa, amb la frase "S'han acabat les emissions, disculpin les molèsties". A sota, s'hi llegeix l'hora: 22:30. Segons els entesos, a mitjanit desapareixeria tot.

—Tu creus que a les 12 en punt tot farà "puf"? —quan acabo la frase m'adono que he estat brutalment insensible. No se m'acut res més que dir això? Ara em dirà que marxi de casa seva d'un cop de coça.

—Jo crec que a les 12 apareixerà per televisió el president dels Estats Units, que sempre és ell qui talla el bacallà de tot, i dirà: "Eh!, era una broma!".

Tots dos ens posem a riure fort. A mi fins i tot em sembla que els nostres crits es perden en un eco. Espero que no siguem els únics que encara puguem riure. Posa el DVD, prem el *play*, torna corrents al sofà i s'asseu d'un bot. El film comença i ens quedem en silenci, només se sent el crec-crec de les patates fregides. Com que no vull quedar-me amb la incògnita, i com que en aquest moment sento que no hi tinc res a perdre, m'aventuro a preguntar-li:

—Per què m'has dit que vingués? —ella em mira sorpresa. Després, abaixa la mirada.

—No ho sé. Suposo que no tenia ganes d'estar sola. Em feia... imagino que em feia por.

—No em malinterpretis; estic content d'estar aquí. Jo ni tan sols m'havia plantejat què fer aquesta nit. El que passa és que se'm fa estrany, vull dir... No sé ni com et dius! —intento riure, però no em surt gaire bé en aquest moment.

—De què em veus cara? Quin nom em quedaria bé? —m'encanta aquesta pregunta, i m'encanta la nostra conversa extremament trivial.

—Mmmm... Maria?, Mònica?, Marta?... Júlia?, Joana?, Janira?... Carla?, Cristina?, Carolina? —es va posar a riure—. No sóc gaire bo pels noms, com pots comprovar.

—Tu tens cara de dir-te Kevin, o Evan, o George... —diu mirant a l'infinit, amb un somriure que sembla melancòlic.

—Tu m'has vist cara d'americà o què?

—No, és que sempre m'han agradat noms així! A mi m'hauria agradat dir-me Nicole, com la Nicole Kidman —el film ja fa una estona que ha començat.

—Vols que mirem *Casablanca*, Nicole? —se'm posa a riure.

—Això no és just! Jo encara no tinc un nom per tu! —faig una ullada a la pel·lícula.

—Bogart és un bon nom —dic molt convençut—. Bogart, de nom, és perfecte t'ho miris per on t'ho miris.

—M'alegro d'estar aquí amb tu, senyor Bogart —el seu somriure ha anat minvant. La miro als ulls i sé que em diu la veritat.

—Jo també.

La Nicole es queda adormida sobre la meva espatlla poc després. La seva respiració és pausada, gairebé no es mou. Els cabells negres li rellisquen sobre les galtes. Tot és fosc, i l'únic que es veu és gràcies al reflex de la televisió. No sé quina hora és; a part de la veu dels actors, no se sent cap més so.

De cop, tinc la sensació que el terra es mou. Noto sota els meus peus un pessigolleig

discret, el principi de quelcom. No tinc ganes de saber de què es tracta. Passo el braç per sobre la Nicole i l'abraço amb força. Ella es desperta, primer amb suavitat, però de seguida s'incorpora amb espant. M'hi acosto, li dic a l'orella "no tinguis por", i li faig un petó a la templea.

El moviment s'intensifica i els mobles comencen a remugar, els cruixits de la fusta posen nerviosa la Nicole. El terratrèmol es va intensificant, però nosaltres restem al sofà; ella, arraulida al meu costat, cada vegada m'agafa amb més força. Em clava les ungles i em fa mal. Els vidres comencen a bellugar-se i alguns cauen dels prestatges.

La Nicole té el front recolzat al meu coll; li noto les llàgrimes i la sento sospirar. Li agafo la cara amb les mans i la miro als ulls. El seu rostre és demolidor; res m'havia provocat tanta tristesa a la meua vida com la seva mirada: la desesperació més absoluta. El pitjor per mi és que no tinc res a dir-li, que res la reconfortarà en aquell moment. Tinc ganes de plorar com ella, vull posar-me a cridar com un boig i fugir d'aquell infern. "Sóc aquí", li dic, una vegada rere l'altra. Ella tanca els ulls i em torna a abraçar amb força. Després, silenci.

Em desperta el sol. Mai he pogut dormir sense abaixar la persiana; la llum de primera hora sempre em desperta. Quan obro els ulls, primer no sé on sóc; després, la veig. La Nicole encara resta adormida sobre la meua espatlla. A la televisió s'hi veu una imatge fixa que posa "DVD", hi ha unes quantes coses per terra, entre elles la bossa de patates. M'aixeco intentant no fer soroll, m'acosto al balcó i obro la finestra. La Nicole em segueix i tots dos ens quedem recolzats sobre la barana, mirant els carrers, amb el vent suau del matí. "Bon dia", em diu finalment; me la miro, i la veig somrient. L'agafo per la cintura, l'aixeco i em poso a girar com una baldufa, mentre riem.

Passeig dels anglesos

(Homenatge i dignificació de la memòria històrica envers els joves lluitadors i components de les Brigades Internacionals, entre 1937-38)

("La millor política és fer veure als homes que són lliures". Napoleó)

("... Si podem preguntar-nos si som responsables dels nostres actes és que ho som..." Dostoievski)

("... El drama de la vellesa no consisteix en ser vell sinó en haver estat jove..." Oscar Wilde)

Prefaci

Fa temps vaig tenir l'ocasió de fullejar una descripció exhaustiva referent a les Brigades Internacionals. Era un més dels nombrosos relats, films, exposicions fotogràfiques, etc., que al llarg de les darreres dècades del segle XX una ingent diversitat d'autors han descrit sobre els decisius esdeveniments de cabdal importància històrica; una gesta d'inesborrable transcendència personal i humanística que va succeir a gran part d'Espanya i, més concretament a Madrid, Catalunya i Aragó, entre els anys 1937-38.

I ara que es compleixen 70 anys d'aquella desgraciada i cruelíssima efemèride, la Guerra Civil (1936-39), conseqüència del cop d'estat feixista contra la II República proclamada mitjançant eleccions democràtiques el 14 d'abril de 1931, penso que és de justícia recordar la important tasca duta a terme per nombrosos joves que, des de tan diversos països i nacionalitats, vingueren, en ajuda voluntària al govern legítim i a l'exèrcit republicà, aleshores en unes condicions humanes i estratègiques més que insuficients i, si més no, desproveïdes en gran part dels mitjans imprescindibles per a la defensa del país. Una gesta de gran transcendència històrica sovint oblidada i si més no, ignorada, per les generacions posteriors.

El fet que gairebé molts d'ells (aproximadament 40.000 homes) vinguessin a Espanya disposats a lluitar amb les armes i amb les idees –i vèncer, és clar– el feixisme triomfant que s'estenia gairebé al conjunt de l'Europa d'aleshores, constitueix una pàgina de record inoblidable que honora la seva memòria.

I no només varen ajudar l'exèrcit republicà, sinó també la població civil. Va ser una

tasca altruista, generosa i humanitària, en circumstàncies profundament adverses, ja que un nombre important de brigadistes hi va deixar la vida. Mai més, en el decurs del temps i en el conjunt del país, tornaria a produir-se una acció de solidaritat humana tan extraordinària. I aquesta afirmació és també part inseparable de la Història. Aquest és, només, un pròleg breu per tal de situar els antecedents que intento narrar amb més bona voluntat que mestria i, evidentment, en qualitat de filla de combatent i després exiliat republicà.

No descobreixo res de nou afirmant que la rememoració dels fets històrics sempre ha estat fonamental, a través de tots els temps, per conèixer el passat i comprendre el present. Algú ha dit que els pobles sense memòria no tenen futur. I certament és així.

Gairebé tots els brigadistes provenien d'Europa i dels Estats Units i, per tant, eren estrangers, la qual cosa vol dir que la seva actuació envers l'amenaçada legitimitat d'un govern votat lliurement va ser defensar-lo amb honorabilitat, valentia i, fins i tot, amb la vida. És històric que molts d'aquells joves voluntaris morts en la batalla i en els diversos fronts peninsulars, la majoria anònims —malauradament silencians després dels seus noms— romandrien per sempre més en nombrosos indrets del país que vingueren a protegir del feixisme que, sense solució de continuïtat, s'estenia per Espanya en la seva més crua versió: l'espantosa i cainita guerra civil...

(Resten, però, infinitat de fidedignes testimonis que corroboren aquesta asseveració. Alguns d'ells són: "Homenatge a Catalunya", de l'escriptor anglès George Orwell. Les commovedores imatges de tants i tants fotògrafs de guerra; les de Robert Capa i Gerda Taro; el testimoni de l'escriptor nord-americà Ernest Hemingway en la seva obra magistral "Por quién doblan las campanas", redactada a l'hotel Florida, a Madrid i en circumstàncies profundament negatives, etc.).

Pocs anys més tard i paral·lelament a l'adoctrinament totalitari, feixista, d'aquella Europa d'entreguerres, tràgicament bel·licista, es produiria l'apocalipsi de la II Guerra Mundial el mateix 1939, un cop acabada (?) la d'Espanya. És molt propi de la condició humana d'oblidar sovint allò que ha format part del seu passat, particularment en aquest país nostre on les llibertats democràtiques no només aleshores sinó des d'antic, si més no, gairebé eren desconegudes. I continuarien essent-ho durant un llarg i determinat període que comprendria gran part del segle XX, enfonsades i prohibides segons l'arbitrarietat d'uns poders fàctics execrables i victoriosos any rere any. I no cal, penso, incidir en aquesta asseveració, perquè la dignitat de la memòria històrica és inapel·lable.

Hi ha una cita literària de l'escriptor italià Tomasi de Lampedusa en la seva obra cabdal "Il Gattopardo" que diu: "És necessari que tot canviï perquè tot segueixi igual", la qual cosa no deixa de ser autèntica a més d'intemporal.

Caldetes, aquesta petita i estimada població maresmenca, va tenir una certa importància estratègica des del punt de vista diplomàtic i un xic conflictiu entre les diverses potències que, aleshores, eren els àrbitres de la política europea. Diverses

ambaixades es varen instal·lar en algunes torres, meravelloses mansions modernistes d'estiueig cedides aleshores pels seus propietaris que, en aquells moments decisius, molt possiblement es farien ressò del que representava la seva generosa hospitalitat. La bellesa arquitectònica de les esmentades mansions a hores d'ara, en el present, llevat d'alguna que altra magnífica excepció, tan sols resta reflectida en fotografies antigues conservades a través del temps i, si més no, en el record de les persones encara supervivents d'aquell temps, cada vegada menys nombroses per llei de vida.

I

La calidesa i lluminositat dels primers dies de l'abril mediterrani es deixava sentir amb una insòlita esplendor primaveral. S'iniciava, tot just, la dècada dels anys vuitanta del segle XX.

Des de la sortida de l'estació de França el tren de rodalies avançava vers el Maresme en el seu històric itinerari de la costa. El veterà comboi gairebé havia deixat enrere les platges de Badalona i ara continuava el recorregut vorejant el mar. Resultava quasi evident la sensació que la blanca escuma de les aigües verd clar s'acostava un xic perillosament als rails. Des de sempre les vies havien estat a la mateixa vora del mar durant un tram relativament llarg.

El dia avançava cap a les hores centrals quan la llum és, precisament, més resplendent.

L'home, ja molt ancià però encara fort, elegant i amb el seu inconfusible aspecte d'estranger, contemplava amb delectació les petites i suaus onades d'un bellíssim mar blauverd que anaven acaronant la daurada sorra de les platges maresmenques, a hores d'ara encara desertes de banyistes en aquella època de l'any. Només, de tant en tant, un pescador llançant la canya enlaire trencava lleugerament la calma mentre la seva peculiar silueta formava part del privilegiat i bellíssim panorama mediterrani. De sobte, el viatger va fixar-se, a través de les finestres del vagó, en aquells amagatalls antics i oblidats construïts amb ciment i grans blocs de pedra, arran de la mateixa sorra, feia ja tants anys, amb la característica obertura que permetia l'emplaçament del material bèl·lic defensiu i que, en el seu moment, varen servir de vigilància al llarg de la costa.

Es tractava de defenses disseminades pel litoral i, ja aleshores, mig ensorrades i que encara, però, restaven dempeus després de transcorregudes més de cinc dècades. Malgrat el seu normal –i desitjable, sens dubte– deteriorament, per allò tan sinistre que havien representat en un passat encara viu en la memòria col·lectiva. En tornar a contemplar-les, ara des del tren, l'home pensava amb emoció que malgrat l'acció erosiva del mar, la seva funesta silueta de funesta, també, i ombrívola rememoració seguia recordant a les noves generacions l'execrable motiu pel qual havien estat construïts.

I, a poc a poc primer, emocionat i febrilment després, els seus inoblidables records

sempre, malgrat el transcurs dels anys i preservats al fons de l'ànima durant el temps que li semblà tota una eternitat, ara començaven a ressorgir amb l'impuls de la passió oculta i que només ell coneixia. Amb la superba força d'una recordança perdurable.

El temps, implacable i immutable en el seu transcurs, no havia passat vanament. I ell aviat seria tan sols una ombra dins la immesurable memòria col·lectiva. No obstant, amb aquesta certesa i amb l'immensa alegria que superava la pena angoixant pel passat irrecuperable, tornava al poble de la seva joventut accidentada i des de la infinitud d'un pretèrit que mai des d'aleshores no s'havia allunyat dels seus pensaments.

Era la darrera hora, gairebé, l'última oportunitat que li oferia la vida, pensava l'ancià, de retornar en el temps. De fer-se la il·lusió d'un regrés al passat que sabia fictici i mític. I era aquell desig que havia perdurat durant tants anys, el que ara guiava les seves passes.

El tren es deturà a l'estació de Caldes d'Estrac.

Baixà amb esforç del vagó. Els anys no perdonen, pensava. L'andana li semblà massa baixa. Estava pensada per als antics i atrotinats vagons vuitcentistes que ell havia conegut i que encara circulaven durant les primeres dècades del segle XX. La causa de l'esforç, però, era la seva edat. D'això, n'estava convençut. Era ja un home vell. Passava amb escreix dels vuitanta anys.

Arribava finalment a l'estació d'aquell indret mediterrani on, durant alguns mesos de l'any 1938 ell, aleshores jove brigadista, va viure un temps breu, emocionant i inoblidable. Una vivència mai postergada i sí preservada en la seva ànima durant tota una infinitud i que era, precisament, aquella que l'impulsava a retornar. Per què, es preguntava, alguns paisatges perduren per sempre en la nostra memòria i d'altres s'esvaeixen? Potser perquè és profund l'anhel per la terra dels nostres records, es deia a si mateix, i fent un gran esforç memorístic per tal de reconèixer l'entorn que tant havia rememorat va adonar-se immediatament de la seva equivocació. Senzillament, aquesta "no podia" ser l'estació dels seus records. Naturalment, pensava convençut, després de tants anys eren gairebé normals els canvis paisatgístics i urbans que havia anat observant al llarg del viatge. No obstant, aquests canvis li semblaven un xic massa radicals. Esperaria el tren següent. S'havia confós de parada. I tan segur n'estava de l'error que no ho preguntà a ningú. Així doncs, assegut incòmodament en un dels bancs de l'estació, contemplava un espai buit de qualsevol atractiu urbà que li fos familiar. Un entorn sense el més insignificant encant no precisament paisatgístic, sinó simplement agradable a la vista fins que distret, va llegir el nom castellanitzat de "Caldetas" en el rètol de l'edifici i ara sí, tal com ell ho recordava.

En conseqüència, feia ja estona que havia arribat drecebrament al seu destí sense equivocar-se.

Lentament sortí del recinte i amb la memòria tanmateix vivaç evocà el parc petit però al mateix temps frondós jardinet, davant l'edifici de l'estació i al costat de la

capella. Hi havia també una petita font amb sortidor, o potser era una bassa amb peixos? Segurament havien estat ambdues coses. No ho podia recordar. L'una i l'altra ja no hi eren, evidentment. L'acollidor i típic espai verd d'abans no existia com a tal. L'encant havia desaparegut per donar pas a l'estacionament de cotxes. Era el signe dels temps, filosofava decebut.

Ja havia observat també que els plàtans frondosos, gegantins i centenaris, els pollancre, els pins, etc., que circumdaven l'antiga carretera que tan sovint havia transitat a bord d'aquella atrotinada Harley Davidson, l'enorme moto anglesa que ell utilitzava per als seus desplaçaments diaris d'anada i tornada a Barcelona, portant la valisa diplomàtica... Aquells arbres, com tants d'altres a costat i costat del camí, havien estat talats des de feia molts anys.

Ah, la tranquil·la calçada, l'irrepetible i singular camí de vell traçat per on circulaven parsimoniosa i lentament els carros plens de bestiar, arrossegats per aquells forts i magnífics cavalls de càrrega, cavallbernats, tan habituals aleshores en tota mena de transports, tant de bestiar com de mercaderies, de queviures... Era necessari, pensava, deixar el pas lliure a l'asfalt; als nous desplaçaments públics i privats. Més aviat privats, sens dubte. La circulació imparable, sorollosa, contaminant i veloç s'havia imposat arreu de les ciutats, els pobles, per la més petita zona habitada, sense solució de continuïtat. La pressa, la celeritat, la rapidesa en qualsevol situació ja era irreversible i sens dubte, filosofava l'home, l'imperatiu de l'època.

Mai no existeix cap tornada al passat. És impossible.

La tranquil·la, bonica i característica estació del poble dels seus records i que tant li havia agradat en veure-la per primera vegada... l'havien fet malbé per sempre? Com havia estat possible perpetrar l'aixecament d'aquell viaducte horrorós i antiestètic, de gruixudes i titàniques bigues dividint, trencant, destrossant —pensava— pel bell mig l'emblemàtic i característic abaixador. No ho podia entendre. Solament pensava que, potser, no hi ha ni un sol error humà que, des de sempre, no hagi tingut els seus partidaris.

Bé. Travessaria les vies del pas a nivell i sortiria en direcció cap al poble. Deixaria per després la visió del parc i del Passeig dels Anglesos. Volia tornar a veure les mansions senyoriales que havien estat consolats de diversos països durant els anys de guerra i que, evidentment, ell coneixia tan bé mentre anava amunt i avall transportant la valuosa i importantíssima documentació oficial... Recordava que una d'aquelles torres havia estat l'ambaixada francesa... i més amunt, ja cap al camí de Sant Vicenç, l'anglesa... i a la Riera la dels Estats Units... o aquesta era al Passeig? Hi havia també l'alemanya? No ho podia recordar...

Aniria ben a poc a poc a causa de la pujada. No volia permetre que el seu cansament l'impedís la contemplació del que havia conegut. Lamentava profundament la visible i constant labor de destrucció, d'oblit, d'abandó. Ja no era la mansió recordada. Aquelles edificacions d'irrepetible i elegant arquitectura que havien estat representatives d'una època que ja només era Història...

Sí. Recordava la fantàstica residència que ara s'entreveia a través de l'artística balustrada de fusta, moblada i decorada amb sumptuositat i que en altres temps havia estat l'ambaixada anglesa. I a través del ja destruït enreixat l'home contemplaria amb la imaginació el meravellós i cuidadíssim jardí que l'envoltava; la pista de tennis, el frondós bosquet de pins, l'original bassiol on nedaven petits peixos exòtics acompanyats sovint de la monòtona i simpàtica salmòdia de les granotes que s'enfilaven paret amunt de la bassa o que romanien estàtiques dalt del mur... i la impressionant balustrada del mirador que semblava suspesa sobre la meravella mediterrània... Res ja no existia.

Lentament deixà de contemplar la ruïna arquitectònica en què aquella mansió s'havia convertit i caminant lentament descendí vers la part baixa del poble. I sempre amb la nítida memòria de l'ahir cercà, ja a la platja, el bellíssim panorama de les gavarres de pesca, disposades dreccerament a la sorra, tocant l'aigua, per tal de fer-se a la mar a la recerca d'aquells peixos lluents, platejats, bellugant-se encara dins la presó de la xarxa... Només, però, existia aquella visió en la seva memòria. Tampoc era igual la platja que va conèixer. Romanien dispersades per la sorra petites barques de pesca. Algunes ja un xic atrotinades. En temps passats, però, havien estat indispensables eines de treball per als seus patrons... Era ja, aquell, un espai marítim qualsevol i que res no tenia a veure amb el dels seus records. A hores d'ara hi havia la tanca de la platja privada de l'Hotel Colón alternant amb les petites platges que els espigons artificials havien anat formant i que li donaven un cert encant cosmopolita a l'entorn. Quant a la imatge romàntica i sentimental que l'home conservava del parc de la seva joventut era només això: una visió bucòlica i il·lusionada. L'hotel mantenia, encara, un cert encant d'aquella època... Ah, però, pensava, no s'havia de ser tan primmirat perquè la silueta modernista de l'edifici i que ell tan bé recordava d'abans, encara era dempeus malgrat algunes "reformes", potser necessàries amb el pas del temps, a la seva ja antiga estructura.

I tampoc no existia, entre d'altres, aquella mansió tan a prop del mateix hotel i que sempre li havia recordat, vagament, l'elegant silueta de la Casa Blanca del seu país...

I què se n'havia fet, pensava, de la majoria d'aquells edificis de gràcil, elegant i irrepetible arquitectura? Havien desaparegut. Pertanyien a un temps extingit per sempre. L'actual era ja insensible a la bellesa, filosofava amargament. A la preservació d'un patrimoni estètic representatiu d'una època. A la Història. Era molt més pràctic i lucratiu l'enderrocament i la destrucció definitiva. Blocs i més blocs d'apartaments mancats de l'estètica més... Era també el signe dels temps...

El món que va conèixer era el passat. Tan sols restava a la memòria d'aquells que el van viure. Ell tampoc, n'era conscient, no viuria ja massa temps. Ni ho desitjava. Malgrat però el seu desencís, pagava la pena el fet de trobar-se novament davant la visió d'aquell blauverd mediterrani, sempre canviant i sempre captivador. Magnífic en la calma i en la tempesta. El Mare Nostrum d'eterna bellesa va reconciliar-lo amb

la nostàlgia d'uns pensaments negatius ja que mai, des del mateix moment en què deixaria de veure'l, no l'oblidaria.

I en un suprem esforç per retenir l'irrecuperable passat començà a passejar pel Passeig dels Anglesos. Caminava lentament sense cap direcció definida. Les onades maragda canviants i transparents o bé grises o d'un blau meravellós com en aquells dies s'acostaven potser massa perillosament al passeig. De ben segur, pensava l'home, amb el temps reformarien la platja per tal d'allunyar el perill d'inundacions...

Un xic absent i cofoi al mateix temps i amb l'alegria nostàlgica dels anys esvaïts l'home transitava novament pel "seu" passeig cercant un món desaparegut que només existia en els records... I tornaria "a veure" la figura gràcil, mai oblidada, d'aquella noia sempre present a la seva memòria... i al seu cor i amb la qual ni tan sols va intercanviar el gest més insignificant. Ell, però, la "contemplaria" novament, com aleshores, caminant graciosament pel passeig dels seus somnis... Ella, tan jove, tan elegant, tan llunyana i amb qui mai no parlaria... ni tampoc no oblidaria... I retornant, lentament, emocionat, sobre les seves passes empenyé el retorn vers l'estació. Marxava definitivament del poble i de l'entorn que tant havia estimat. El transcurs ineluctable dels anys ensorrava tota una època de la qual ell n'era, encara, supervivent.

II

Li restaven encara dos dies d'estada a Barcelona i no se n'aniria sense tornar a la Diagonal, la gran i magnífica avinguda plena, també, de records. Per allà va entrar ell també formant part del contingent de voluntaris de les Brigades Internacionals, aquells lluitadors per la democràcia i la llibertat de tot un país que, evidentment, desconeixia la gran majoria d'ells, enfonsat llavors en una feroç lluita civil. I havien estat rebuts amb emoció i esperança per gran part de la població barcelonina d'aleshores. Quelcom que, de ben segur, cap d'ells no oblidaria. I pel mateix majestuós entorn sortirien per sempre del país condemnat, entre les aclamacions i les llàgrimes d'una població civil vençuda i també condemnada. Escoltaria, encara i mentre tingués vida, els càntics de comiat dels seus companys brigadistes quan desfilaven, Diagonal amunt, acomiadant-se definitivament d'aquella Barcelona derrotada. Terriblement derrotada. Era un adéu emocionat i amb la dignitat suprema d'haver ajudat milers de persones abandonades ja, per molts anys, a les tenebres d'una postguerra caïnita... I tornaria a reviure el caliu humà d'aquella multitud. D'aquell país destrossat, condemnat i que, malgrat la desgràcia i la misèria generalitzada, deia adéu amb flors als brigadistes... Era el 15 de novembre de 1938.

(Aquest cos de voluntaris, estrangers, europeus, nord-americans, etc., havia estat creat l'octubre de 1936. Eren això: lluitadors voluntaris per la democràcia i la llibertat. La gran majoria pacifistes i intel·lectuals. Provenien d'Europa i dels Estats Units.)

Visitaria també el senzill grup escultòric erigit en honor dels Brigadistes i, segons la

seva opinió, hauria d'haver estat aixecat, potser, en un lloc més cèntric de la ciutat. I després es detindria davant l'estilitzat monument, a la Gran Via, commemoratiu dels intermitents i nombrosos bombardeigs feixistes. La tragèdia, una més entre d'altres, seria en un dels més centrics indrets ciutadans: davant mateix del teatre Coliseum, en plena Gran Via de les Corts Catalanes. Tràgica ironia, pensà l'home mentre llegia en els tres idiomes gravats: català, castellà i anglès, l'espantosa efemèride. I recordaria el seu paísà, l'escriptor Ernest Hemingway, premi Nobel de Literatura l'any 1954 i autor de "Por quién doblan las campanas", una de les obres literàries cabdals sobre l'heroica trajectòria de les Brigades escrita en circumstàncies adverses i portada al cinema com tantíssimes d'altres... També George Orwell, escriptor i també brigadista anglès autor de l'emocionant al·legat "Homenatge a Catalunya"... i la inoblidable "Les grands cimetières sous la Lune", de Bernanos...

Nombrosíssims, incomptables, esfereïdors, eterns testimonis de solidaritat, d'humanitarisme, de generositat envers una població civil assetjada, destrossada, vençuda i malmesa pels sofriments, les venjances, la inhumanitat que encara els esperava... ens esperava... Un país absolutament destrossat per a moltes generacions, cavil·lava l'home.

Anava travessant ja molt fatigosament la plaça Catalunya mentre contemplava el lloc on havia estat emplaçat l'Hotel Colón, un dels més emblemàtics edificis de la Barcelona modernista, enderrocat pels bombardeigs. Ah, la plaça Catalunya, envoltada d'aquelles irrepetibles —i ja per sempre destruïdes— majestuoses joies de l'arquitectura modernista... Les recordava en aquells moments tal com eren aleshores...

Havien desaparegut i no precisament totes per la metralla...

A hores d'ara presidia l'entorn l'antiestètica estructura d'un búnquer comercial... Era, pensava una vegada més, el signe dels temps.

Lentament caminava Via Laietana avall fins a Correus. Després el Pla del Palau, l'estació de França... Observà que a la façana eren evidents, encara i malgrat els anys transcorreguts, els senyals de metralla...

Ja a l'andana, l'home pujà al tren camí de la frontera francesa.

I igual que aleshores, en aquells irrepetibles i llunyans moments de la seva joventut, esvaïts en la boira dels temps passats, llàgrimes d'una infinita i inconsolable tristor li brollarien dels ulls mentre encaminà les seves passes cap al decisiu comiat del país que tant va estimar.

A l'enyorada i inoblidable Caldetes del seu amor...

A la Catalunya que sempre restaria al seu cor...

Petit glossari al·lusiu a les Brigades:

1936 – Octubre. Creació a diversos estats europeus, així com també als Estats Units, de les Brigades Internacionals. Lluitarien en diversos fronts: Catalunya, Aragó, Madrid...

Conservació de les imatges fotogràfiques d'Agustí Centelles, entre d'altres.

Publicació, el 1940, del llibre testimonial "Homenatge a Catalunya" de l'escriptor anglès George Orwell, traduïda a nombrosos idiomes.

Publicació de l'obra literària "Por quién doblan las campanas" de l'escriptor nord-americà Ernest Hemingway, Premi Nobel de Literatura – 1954, crònica exhaustiva sobre la Guerra Civil i redactada en la seva totalitat a l'Hotel Florida de Madrid, en circumstàncies profundament adverses.

George Bernanos: "Les grands cimetières sous la Lune", així com un inacabable etcètera.

- Exposició, extraordinàriament documentada, sobre els fotògrafs de guerra Robert Capa i Gerda Taro al Palau Nacional de Montjuïc durant el present any, 70è. aniversari de la derrota republicana i de la victòria feixista.

- Robert Capa va morir el 1954 a Vietnam, sempre com a fotògraf de guerra. Ja havia fundat l'Agència Magnum, als Estats Units, una de les institucions fotogràfiques més prestigioses del món.

- Gerda Taro va morir al front d'Aragó l'últim any de Guerra Civil. Els seus reportatges fotogràfics sobre aquells desgraciats esdeveniments són documents històrics insubstituïbles.

Sempre a punt

Aquell matí, quan es va llevar, es va prendre una aspirina perquè li feien mal tots el ossos i sobretot els galindons, de ben segur que plouria aviat. Malgrat tot, se sentia bé i mentre la cafetera no acabava de pujar va obrir les finestres del menjador per airejar l'estança.

Després d'esmorzar va treure de la nevera la muntanya d'entrepans que havia preparat el dia abans i els va anar ficant ordenadament al carret d'anar a comprar on també va entaforar unes quantes ampolles d'aigua reciclades que havia omplert amb suc de taronja, un quants paquets de gots de plàstic i tres termos plens de cafè amb llet ben calent.

Només obrir la porta del pis li va arribar olor de coliflor bullida barrejada amb alguna aroma embafadora d'aquelles de suavitzant per a la roba amb noms exòtics, com ara "fruits de la passió" o "brisa oceànica". Quin sentit tenia posar-se un perfum caríssim per després amaran la roba amb aquelles olors absurdes que ho tapaven tot? Ella continuava ruixant-se amb aquella colònia tan fresqueta que ja feia servir la seva mare (que al cel sia!) i rentant la roba només amb sabó de Marsella, el de tota la vida.

No va poder evitar de redreçar l'estoreta de la porta del veí, com de costum completament torta, pensant que no deixava de ser una ironia la paraula "benvinguts" que duia impresa, ja que aquell malcarat era incapaç de donar la benvinguda a ningú. Mirant cap a l'espill va somriure i va fer una salutació amb la mà. Estava convençuda que ell estava tafanejant, com feia sempre que sentia obrir la seva porta. Això del somriure dedicat segurament l'empenyava tot i que ella ho feia de bona fe, sense ànim de desafiar-lo sinó només intentant de ser amable, malgrat que tots els seus intents en aquest sentit eren debades.

Sort que l'ascensor ja tornava a funcionar, si no li hauria tocat baixar el carret a pes els cinc pisos. De fet, això és el que havia hagut de fer durant més de trenta anys, abans que s'instal·lés l'aparell. El seu difunt marit, el Ramon, havia estat un dels veïns contraris a les obres, és clar, com que ell no havia de pujar la compra ni baixar les escombraries!

Al carrer feia una mica de fresca, sort que s'havia posat a última hora la rebequeta rosa de llana que ella mateixa havia teixit segons el model d'una revista de labors.

Ja s'ensumava la primavera, qualsevol dia sentiria per fi els enyorats crits de les

orenetes que cada any l'emocionaven sense saber massa el perquè: aquella cançó esbojarrada li tornava l'energia i les ganes de viure.

De camí cap a la plaça va aprofitar per comprar el cupó dels cecs de la setmana, sempre el mateix número, que el Vicenç li guardava des de feia anys, tot i que de vegades pensava que hauria d'arriscar-se a canviar-lo, mai no li havia tocat res de res. En realitat no sabia ben bé per què continuava jugant si no necessitava res, amb la seva pensió de viudetat i el raconet que li havia deixat el seu pare tenia cobertes les seves necessitats, i tampoc no tenia fills ni néts a qui deixar res en herència, però era un costum que havia adquirit de la mare i no s'atrevia a deixar-lo, no fos cas que per culpa d'això comencés a tenir mala sort.

En arribar al campament de tendes improvisades va pensar que potser era massa d'hora, gairebé no va veure ningú llevat, tothom devia estar encara dormint dins dels sacs, només en Wilson s'estava rentant com podia a la font. Portava els mateixos texans bruts i estripats de cada dia i per poder rentar-se bé s'havia recollit la llarga melena blanca en una cua. Tenia el cos prim i fibrat i la pell molt morena, que encara feia més cridaners els seus ulls d'un blau intens, tot i que amb una mirada una mica perduda. La senyora Angelina s'havia quedat allà quieta contemplant l'argentí que es rentava fins que el moviment que començava a notar-se entre les tendes la va fer reaccionar. Dissimulant el seu encantament va començar la seva passejada matinal saludant un per un els acampats i repartint els entrepans, els sucus i el café amb llet. Aquestes visites seves sempre eren rebudes amb grans mostres d'agraïment i fins i tot abraçades, i ella se sentia tan estimada que les havia convertit en un hàbit.

La senyora Angelina era vídua de feia cinc anys. Tot i que hauria sigut incapaç de reconèixer-ho, quan el Ramon va morir es va sentir alliberada. Per fi podria fer el que li donés la gana en tot moment. A la pràctica es va adonar que això es reduïa a llegir, fer mitja o ganxet, passejar i veure els serials de sobretaula de TV3, que l'encantaven, tot i que encara li agradaven més les produccions tipus *Mirall trencat* de la Rodoreda. Aquelles sí que eren històries realment boniques i emocionants!

Al cinema gairebé no hi anava perquè des de petita que tenia el vici de fixar aleatòriament l'atenció en algun dels molts extrems que apareixien a qualsevol escena, es ficava a la seva pell i començava a imaginar-se com aquella persona havia viscut la seva participació al rodatge, com s'havia llevat al matí amb la il·lusió de l'experiència al món del cinema, l'havien vestit i pentinat per a l'ocasió, i intentava veure aquella escena en què el desconegut participava des de la perspectiva dels seus ulls, calculava l'edat aproximada que en l'actualitat podia tenir segons l'aparença física i la data en què s'havia rodat la pel·lícula, si llavors encara devia ser viu o no, l'emoció en anar al cinema a veure l'estrena i buscar-se entre tots els extrems i com devia haver-ho explicat als amics i parents, probablement exagerant el seu paper; en fi, que amb això es distreia i perdia del tot el fil de la història principal i acabava pensant que havia llençat els diners de l'entrada.

Passats els primers dos anys en soledat, la seva nova vida ja no era tan plena, sentia que li mancava alguna cosa essencial i començava a enyorar la companyia d'algú. Va provar de tenir cadeneres però se li'n van morir dues molt seguit. Llavors la seva veïna Remei li va portar un gatet preciós que tot just acabava de néixer però al cap d'uns quants mesos se li va escapar en un descuit i després d'allò ja no es va veure amb cor d'intentar-ho amb cap altra bestia.

Sempre havia dormit bé i sense problemes, en canvi ara l'insomni feia que les nits no s'acabessin mai i per no neguitejar-se aprofitava les hores de vetlla per inventar-se històries i contes que després mai no arribava a traslladar al paper. De joveneta creia que algun dia seria capaç d'escriure una novel·la perfecta i rodona que es convertiria en un gran èxit, però els anys havien anat passant sense que mai hagués arribat ni tan sols a començar a pensar-la i ara sentia que ja era massa tard per a tot.

El primer cop que va sentir a parlar del campament, la senyora Angelina era a la perruqueria de la Nuri refent-se la permanent, mentre la Paquita bramava a tot volum des del casc de l'assegador de cabells explicant que una colla de mamarratxos s'havien instal·lat a la plaça per protestar vés a saber per què si no volien treballar i anaven sempre drogats i fets una merda.

Tant la Nuri, la mestressa, com les clientes habituals estaven acostumades als comentaris sempre negatius de la Paquita, que algunes vegades resultaven si més no xocants, com aquell cop que va estar dient pestes dels *punkies* i les seves crestes de pallasso pocs minuts abans de sortir ella mateixa de la perruqueria amb un tall de cabells estrafolari construït amb metxes de diferents colors que s'aguantaven amunt amb tones de laca.

La senyora Angelina mai no havia fet cas de les aparences de la gent ni havia jutjat ningú a priori per la seva imatge. Un bon exemple que no es pot etiquetar les persones li havia donat precisament el seu Ramon, sempre ben vestit, amb americana i corbata, i que per aquest motiu havia estat molt ben acollit per la seva mare quan van començar a festejar, convençuda que un xicot tan polit havia de ser seriós i responsable. Ben aviat les dues dones van descobrir que aquell milhomes només era un penques mandrós i perdulari que de ben jove va aconseguir la baixa total permanent amb l'ajut d'un metge amic seu, tan espavilat com ell, i es va dedicar a passar les hores al bar de la cantonada jugant a cartes o a dòmino, o repapat al sofà de casa mirant qualsevol ximpleria a la tele i bevent cervesa.

Sort que el seu pare, un reconegut notari, havia mort abans que es casessin i això havia permès que el Ramon no s'assabentés mai dels diners que li havia deixat en herència, si no se'ls hauria gastat en qualsevol cosa i ara ella no tindria mitjans per sobreviure amb la misèria de pensió de viudetat que li havia quedat.

En sortir de la perruqueria no va poder resistir la temptació d'acostar-se a la plaça per tafanejar una mica. Tot era ple de tendes, paradetes i cadires plegables i un munt de gent de tota mena es trobava asseguda en rotllanes escoltant diferents oradors, o

preparant cartells i pancartes amb lemes reivindicatius.

La senyora Angelina, que mai havia tingut cap vergonya davant els desconeguts, es va adreçar a un grupet de joves que pel que semblava estaven intentant preparar una mena d'escudella en uns fogons improvisats i els va demanar què feien allà exactament.

Els joves li van explicar que formaven part del moviment dels "indignats" i que l'acampada s'havia organitzat com a protesta per totes les injustícies i els abusos del sistema capitalista que havien provocat la crisi mundial.

Allò d'estar indignat no acabava de copsar-ho del tot. La senyora Angelina sempre s'havia resignat sense protestar a les imposicions paternes del senyor notari, les exigències masculistes del marit i els eters laments i queixes de la mare, i malgrat tot es considerava una dona feliç i en pau amb el món.

En veure la seva cara d'estranyesa els joves li van demanar si ella no estava indignada amb res. Va pensar durant uns segons fins que va dir: "Doncs la veritat és que dissabte em va indignar el preu de la mongeta tendra... ah! i sobretot m'indigna que la meva amiga Remei cobri una pensió tan miserable que no es pot ni dutxar amb aigua calenta perquè no pot pagar la factura del gas!".

Els joves van somriure i li van donar la benvinguda al col·lectiu d'indignats. Mai no s'havia sentit part d'un grup de gent, ni havia experimentat aquella sensació de companyonia i bon rotllo. De seguida es va oferir a col·laborar en el que fos i va començar a passar gairebé tot el dia al campament fent activitats de moltes menes per entretenir la gent, com ara tallers de ganxet —era tot un espectacle veure tota aquella gent intentant fer cadeneta amb troques de colors pastel que la senyora Angelina havia portat de casa seva— o teixint bufandes de punt *tonto* que després regalarien al xicot o la xicota de torn, o jugant al bingo amb botons, tirats per terra amb els cartrons al voltant mentre ella cantava els números tot fent girar el bombo que havia conservat de quan la seva mare jugava al menjador de casa amb les veïnes les sobretaules de Nadal i Sant Esteve.

Una tarda se la va passar sencera trenant els cabells de les noietaes —i d'algun xicot també— amb fils de colors amb aquelles seves mans tan ràpides i hàbils, acostumades a fer volar el ganxet o les agulles de fer mitja. I un altre cop va provocar el riure i la perplexitat generals prenent sargir tots aquells pantalons estripats i amb les vores desfetes, això sí, va poder recosir un munt de botons perduts i de butxaques foradades.

Amés de distreure el personal també s'ocupava d'alimentar-los i, a part dels entrepans de l'esmorzar, els portava grans *tuppers* plens de macarrons o mandonguilles per dinar i de croquetes casolanes i brou de pollastre per sopar.

Aquella rutina ben aviat va omplir la seva vida, abans tan monòtona i avorrida. La senyora Angelina mai no havia estat tan feliç com ara que teòricament estava "indignada".

Aquell dia va passar en un no-res i a la nit va dormir profundament i tranquil·la.

L'endemà al matí va decidir comprar croissants al forn que hi havia a la mateixa plaça ja que no havia tingut temps de preparar els entrepans per esmorzar, però quan hi va arribar es va quedar parilitzada davant d'una plaça completament buida, sense rastre de cap tenda ni paradeta i on només es veien uns quants operaris de la neteja regant el terra a tota pressió.

Va sentir una mena de mareig i la vista se li va ennuvol·lar, per uns segons va pensar que es desmaiaria. Es va repenjar al carret i va respirar a fons fins que es va sentir millor, i va tornar cap a casa arrossegant els peus i l'ànima.

Al migdia va veure al telenotícies com a la matinada els mossos d'esquadra apallissaven els acampats asseguts tots junts al bell mig de la plaça. En va reconèixer les cares de molts: el Wilson, els estudiants de belles arts, els mecànics acomiadats de la Seat, els *okupes* desallotjats del Bon Pastor, aquell matrimoni magrebi desnonat del Raval, i molts més. No se'n sabia avenir! Què faria ella ara?

Va començar a trobar-se malament, li semblava que el cor no li anava a bon ritme i tenia una mena d'ofecs estranys que l'amoinaven. Sense pensar-s'ho més va decidir presentar-se al CAP perquè la visitessin ni que fos d'urgències.

La sala d'espera era plena, sort que ella portava a la bossa la seva revista del cor preferida. Al cap de més de tres hores la gent que s'esperava havia perdut la paciència i començava a reclamar a crits que els atenguessin, però tot va continuar igual, era com si els metges de torn haguessin desaparegut del mapa. Maleïdes retallades!

Uns quants jubilats van decidir organitzar-se i es van posar d'acord per instal·lar-se al vestíbul de l'ambulatori a passar tots els dies i nits que calguessin fins que no els atenguessin com es mereixien.

Gràcies a Déu! La senyora Angelina va veure el cel obert i de seguida va decidir anar a casa a preparar una olla ben grossa de sopa de fideus amb verdures i a buscar aquella pila de flassades antigues que tenia guardades amb boletes de naftalina al sostremort del passadís. La vida tornava a ser meravellosa!

Mostra
LITERARIA
del
Maresme
XXIX
poesia

www.maresme.cat

El Pirata

Sóc un pirata valent
que sempre estic content.
Tinc una llarga barba vermella
i una arracada a l'orella.
Pantalons de ratlles, arrugats
i sovint estripats.
El mar m'encanta
i les onades no m'espanten.
Faig bonics viatges
a illes salvatges,
i trobo, sempre que puc, tresors
plens de monedes d'or.
Sóc un pirata valent
que sempre estic content.

A l'aigua salada

El sol brilla sobre mi
passo i passo i sempre ets aquí.
Miro per sobre de mi
i segueix aquí.
Ets groc i taronja
com una esponja.
Sóc al pati i et veig,
miro al cel i hi ets.
Passo una casa,
no et veig.
Vaig a la platja,
hi ets, a l'aigua salada...

La primavera

La lluna i el sol
se'n van a dormir
es tanquen les flors
que ja és de nit.
De dia desperten
amb vestit florit fresques i oloroses
corol·les al pit.
I les papallones saluden el dia
jugant rialleres
amb les flors matineres.
Serà un bon dia
de flors i poesia.

Aprement de la vida

Pensant en les meves coses
anava jo caminant
i de tan distreta que estava
vaig acabar ensopegant.

Em vaig aixecar enfadada,
em feien molt de mal les mans
ja que, per evitar la caiguda,
les havia posat al davant.

Quan vaig arribar a casa,
al pare li vaig explicar
que havia caigut distreta
anant pel parc passejant.

I somrient em va dir: "mira filla,
encara que caiguis mil cops
has de mirar d'aixecar-te
i continuar endavant".

I això m'ha ensenyat la vida:
molts problemes podré tenir
però sabent afrontar-los
més fàcil serà el camí.

Oliveres

Blanques parets i terra seca,
Crema l'aire com brasa encesa.
I apareix com un miratge
Entre el mar i la serra,
Alçant-se davant meu
Desfilada d'oliveres.

Allà on vaig
Els porto al meu darrere,
Seguint-me com fantasmes,
Els records de la terra:
Una cançó al cor,
Al mar una galera,
I entre serra i serra
El meu camp d'oliveres.

I diran que visc en un somni,
Sempre en ment la primavera;
Però més que viure, de somnis moro,
Moro pel record de les oliveres!

Podria intentar explicar-ho
A aquells que miren, però no hi veuen;
Mes no podran comprendre mai
Allò que canten les oliveres.

Cançons de pobles i carreteres,
Blanques parets i terra encesa;
D'on bufa aquell aire que crema,
Aire que respiren les meves oliveres.

Les l·laminadures

Les l·laminadures són molt bones
i m'agraden bojament.
En menjo a totes hores
fins a l'avorriment.

Els sidrals tenyeixen la llengua
els xiclets corquen les dents
les pega dolces embruten la boca,
però m'agraden totes, què hi farem!

Llavors la meva mare s'enfada
perquè tinc càries a les dents,
i el dentista em recomana
fer servir pasta de dents.

Quina pena! Quin horror!
El dentista em fa terror!
Prometo que no menjaré
l·laminadures pel carrer!

Desencís

Victima d'una realitat somnolent,
la il·lusió del dissortat es destenyeix.
Frisa per deixondir de l'ensopiment,
de la tediosa cadència que el fereix.
Colós feréstec i procliu al panteix,
exclòs malviu a part de la societat;
aliè al progrés: dement inadaptat,
vesànic fallit i maníac amb escrieix.

Un ramat aglomerat d'ovelles maldestres
configura un seguici absurd i hilarant.
Quadrúpedes acòlits de pastors campestres
detesten el seu guia de camí errant.
I és que l'infaust i repudiat transhumant
és un nòmada amant dels paratges terrestres,
ja que com professaven els seus grans ancestres,
la natura venç la ciutat denigrant.

La civilització, àcida, perversa i roïna
va extirpar d'ell tota filantropia possible,
reduint-lo a ésser una ignominiosa rampoina:
una despulla de dificultós periple.
Tempejant amb la llibertat gens assequible,
recol·lectada finalment com una almoïna
de la mà d'un vell veterà guerrer de Troia.
El resultat de l'estoïca lluita: risible.

L'anhel de l'home fou la seva perdició,
presoner d'una utopia falsa i quimèrica,
arrelat a uns orígens plens d'ambició,
sòrdids i crus, de composició polièdrica.
Façana sinistra i forma d'actuar colèrica,
seqüeles punyents de la seva frustració.
Els tentacles d'un passat d'abominació
el retenen amb el pes d'una llosa esfèrica.

Sonets per Catalunya

Com Guifré el Pilós per les quatre barres
Com Macià per l'Estat Republicà
Com Segadors per defensar les terres
Tenim el deure de la veu alçar

L'amor per la dona, del món més bella
Mestressa de les persones més cultes
Musa dels grans artistes i poetes
Aquella que sempre encén una flama

En l'esperit de tot bon català.
Un sentiment de grandesa i d'orgull
En sentir el teu nom el cel solcar.

Mar i muntanya són el bressol
Quatre síl·labes recorren el món
Catalunya! Aquest és el teu nom.

Aire de renovació en la ginesta
Cop de revolució en l'horitzó,
És temps de realitzar una gesta
I donar el cop sòlid de timó.

Per defensar la mare Pàtria
Arriscaré vida i llibertat;
Per la seva beutat i gràcia
Ja no és hora de seguir callat.

Els enemics som nosaltres mateixos
Que per petiteses ens separem.
L'opressor pretén que estiguem dispersos

I robar el que nosaltres treballem.
Prefereixo ser pols a perdre
La terra que tots estimem.

Miro, I en el present veig un mar obscur
Penso, I en el futur veig un gran bosc verd
Somnio, I gaudeixo en un món més pur
Desperto, I no vull la realitat.

La realitat de l'esclavitud
Que impunement avança i acaba
Amb tot allò que algun cop he cregut.
Tots en som conscients, però no actuem.

El temor regna al cor de les persones
Són dèbils enfront d'un enemic major.
Però la unió les farà poderoses

I les guiarà per un llarg camí.
Un recorregut de roses molt grogues
I on siguem coneguts sense confí

Em ve a la memòria un dia molt rar
Passejant una tarda per Barcelona
Un home ros i blanc se'm va apropar
Vaig deduir que no sabia l'hora

I precipitat li vaig contestar
"Encara no són les sis" li vaig dir.
De la seva boca cinc síl·labes
estranyes van sonar, "Què és Catalunya"

Ell no s'avergonyia de preguntar.
Tan sols vaig estar sis segons en xoc
Però em va semblar una eternitat.

D'un estranger que només volia saber.
Repulsiva i bella pregunta alhora,
Vaig preparar la veu i el vaig contestar:

"Locus Amoenus, és Catalunya
On tenim blanca neu, i blava costa
On és ben rebuda, la més estranya
I el més "rata" esdevé bondadós hoste.

La terra on complir els nostres somnis
El lloc on només cal més llibertat.
Hem d'acabar amb els nostres dimonis,
Així el país serà divinitat.

Ser el centre del món està a la vora,
La democràcia ens farà acabar
La dura senda de tanta demora,

El poble català mereix triar.
Tan sols la gent té dret a decidir,
Com serà el nostre destí.

Per tot això Catalunya és bella
Habitatge de persones afables
La gent és la vuitena meravella
Som persones afectuoses i amables

Quan la coneguis et caurà en gràcia.
Som el reflex de la mediterrània
Coneguts arreu per nostra eficàcia.
Som el conjunt de la població idònia,

Els enemics més grans de la fal·làcia.
És tan sincer i gran l'orgull que sento
Que descriure-ho és una feina àrdua”.

Per això m'aturo i penso un moment
Què seria jo si no fos d'aquí?
La meva vida seria un lament.

Però sóc català, sóc de Cabrils
On l'aigua és transparent, la terra és verda
Bell poble sempre referent per mi.
On la primavera sorgeix alada

Les orenetes canten al matí.
Ara és temps per estar amb l'estimada
I mirar el nostre cel sense fi.
Mentre els núvols cavalquen les muntanyes

I amb un bes es fonen en l'horitzó
Se sent el xiscle de les criatures
Com juguen sota el meu petit balcó.

Balcó on penja la meva bandera
Enveja de veïns i retractors
La meva senyera groga i vermella,

Perquè no existeixen colors millors.
"Tenim gegants que ballen pels carrers.
Tenim castellers que toquen el cel,
I Trobadors que componen en vers.

Què cal dir-te de la Gastronomia?
Crema catalana i un xic de torró
Coca, escudella, fuet o botifarra
Són nostre emblema la mel i el mató

Per Tots Sants Panellets són el millor.
El pa amb tomàquet, amb una dent d'all i
oli d'oliva, sens dubte el més bo

Cargols a la llauna i una calçotada
Molt efectives per combatre el fred.
La nostra cuina no té cap retret.

Tenim el teatre, que ens va deixar
el gran dramaturg Àngel Guimerà.
També un sentit agut de la ironia
Carner en va ser un colossal guia.

Tenim narrativa de Rodoreda
Un exemple és *La plaça del diamant*
L'esperança i el simbolisme de Torres
Com un ocell "palpitant i jugant".

Tots ells són part de la nostra cultura
La moral amb què hem anat creixent.
Per fi som com una poma madura

Que només li cal ser collida.
Per això acabo amb aquesta pregunta
"Què no tenim, a Catalunya?"

El príncep, Jo, Tres de res, Un amor, Desitjar i Volàtil

EL PRÍncep

Tu ni t'ho imagines
que sospiro a les nits més fosques,
que m'amago rere màscares
quan em mires de reüll,
que les hores en què em faltes
passen lentes i pesades
i m'estripen l'interior, rabioses,
buscant-te a cada racó de la memòria,
evocant-te per acompanyar-me,
que quan no hi ets em sento sola,
sola encara que hi hagi algú altre.

Tu, pell morena, d'oliva de cera de pena,
dolçor que t'imagino,
cançons d'amor que no t'escric,
taules que ens separen...
ens busquem en l'aula interminable
i no et trobo, no et trobo,
i ja no sé si és cert
o sobrevisc a base de fal·làcies.
I en els somnis que apareixes
m'acaricies tendrament, em calmes.

Et voldria com una posta de sol ardent,
com una brisa suau que m'acaricia,
com una balada de metall que estripa,
com una nit blava de fanals,
com un carreró brut de sexe
i un viatge de carretera,
com n'he volgut tants abans
i com no he volgut mai ningú.

Com un llop ofegat de nostàlgia
udolo a la lluna, implorant,
que en la pròxima trobada em miris i em somriguis,
o m'abracis a la sala de muntatge,
que em truquis per anular una reunió
i ens trobem per Gràcia,
i tu duguis una bicicleta
i jo sigui Etta i tu Butch,
i em despullis en una plaça del Raval,
que m'omplis de petons i d'esperança,
i em facis creure de nou en estimar.

Príncep de Pèrsia,
cabell rinxolat que cau a l'espatlla,
mans fortes i braços amples,
estima'm que tremolo,
tremolo que ens deixem escapar.

JO

Jo, dolça i petita,
quasi desvalguda,
jo meitat dèbil,
jo intensa
et miro,
jo et ballo les nits fredes.

Jo puc.

Jo jugo les hores sola
en què t'escapes,
jo et desitjo i t'espero
i t'imagino i em tanco
i em toco i et busco
en mi.

Jo sola ens estimo,
però tu...

Tu no.

TRES DE RES

Tu i jo, primera ronda,
asseguts a les butaques,
buscant-nos la carícia accidental
que juga,
que estremeix el cor
i punxa,
moc els cabells i el perfum,
atentament disposat,
es dispara.
Em mires.

Tu i jo, segona ronda,
jo a la taula i tu a la porta,
cara a cara jo fumo,
t'explico,
quasi que ja marxo
però no,
no em deixes.
Parlem i parlem i parlem.

Tu i jo, tercera ronda,
sé que no,
que com sempre marxaré
sense ni un trist petó,
però ho intento
—fer-te riure—
i al final, llança perduda,
volo escales avall
i des del carrer
miro la teva finestra.
Deserta.

UN AMOR

Parlo d'un amor concret,
unes ganes boges d'eternitat,
de sobrepassar l'efímer
i transcendir en els teus ulls,
fer-me infinita sobre la teva pell,
d'un amor secret,
un amor entre tu i jo i la fredor de la nit,
prohibit, mal vist,
de mirades de reüll i somriures amagats,
d'un amor que és por,
por de no concretar-se i no passar,
por de no tenir-te
després de tant d'haver-te somiat.
Parlo d'un amor que batega.
Parlo d'estimar-te i, si cal,
morir de fred al teu costat.

DESITJAR

Ets com la nit, que t'estimo,
que et cerco entre les cuixes,
com el sol que batega dins el pit,
ets la lluna i les estrelles,
com una papallona que acaricia el vent.

I jo que tremolo,
ansiosa, perduda entre llençols,
sola i gèlida et busco
i no et trobo,
perquè al meu costat
em faltes,
i només puc imaginar-te,
només puc imaginar-te
i desitjar.

VOLÀTIL

Ets difícil, fonedís,
te m'escoles entre els dits
com aigua calenta,
aixeques un mur i em mires,
des de darrere.

Uns ulls freds
que ja no sé llegir,
ja quasi ni em parles
ni em rius.

Ets una ombra dura,
una esquena inexorable,
una paret d'acer
que ni batega ni sent
ni m'existeix.

Ets un amor que acaba,
la serenitat anunciada
del fracàs, l'avorriment,
unes hores que no passen,
una ànsia que s'esborra de les entranyes
i la confirmació que
sota els rinxols i la pell i les mirades
ets, tan sols,
superfície.

Presonera al cos

Ment
per què em poses parany
per enganyar-me?,
per què vols fer-me anar
contra corrent?,
per què m'obligues a abraçar
la solitud,
si la companyia prego?,
per què em convides
a un dolç somni
de càntics no apresos
d'aigua clara
que un rierol envia
queixosa i tímida
si jo vull córrer
per la selva sorollosa de la vida,
sentir el picaroleig
de les fulles que el vent bufa,
la suau aroma
de la verda gespa?

Em poden etiquetar
de malalta i descontenta,
d'ombrivola, trista, perversa,
però jo al meu somni m'encomano
portador d'un plaer
que em nega la vida,
somni
que em deslliga i allibera
i em torna
jiosa i alegre,
regant el meu pensament cansat
amb curatiu licor d'esperança,
de repòs,
de nou alè
per seguir la cursa.

Ment,
cervell maleït
culpable del mal
que ara m'angoixa
que no fou amb voluntat
mai escollit,
ment,
el complaure'm
hauria de ser el teu ofici,
mes, què cal fer
si amb fletxa aguda
punxes ferida mortal
a la memòria
i oblido de moments
la meva glòria?

Ment,
tu penses que és cordura
remoure el mal que m'encongeix
encara que s'hi oposi l'ànima
i cridi llibertat per les esquerdes?
I tiro la xarxa,
carrego el temps
clavant-lo a sorra per les puntes
perquè no t'adonis, ment,
que vull sortir aviat d'aquesta lluita.

Ment,
la cova del meu cos
que m'imposes una nit fosca,
tria i remena un lloc per on sortir
i deixa'm de conèixer la ventura.
Troba un barranc de gran alçada
que caigui sobre l'aigua
i esgarrapin els ciments les grans onades
i dorm la migdiada
gronxat pel vent com medicina.

Ment,
casa meva és un sot
del qual fugen els colors,
verd, magenta, blau, daurat...
les hortes, les flors,
ocells de ploma fina
navegant entre tisores de vent.

Ment,
em tens arraconada,
mira et dic, que ja és de dia
per què doncs deixes la nit
estrenyent el meu cos sempre continua?

Sóc incapaç
d'endurir les dents,
de mostrar un lleu signe de coratge,
d'ensorrar el passat
tirant sobre els meus ulls
un grapat de no-res.

Amb trist i lamentable
so de queixa
s'acomiada el funest cant
de l'esperit que fou vital
i ja s'allunya.
Llavors, quan l'aurora
sigui veïna,
reben el sol enlluernant
davant el qual
la terra s'agenolla,
cridaré la fi de l'agonia
i no t'ofendrà el meu trist rostre.

Potser tu,
que has estat sempre al costat
veient el meu cos atrapat,
tindràs l'oportunitat
de fer el que m'és negat
i gaudir la llibertat.

I el cor em demana
que la senyora negra vingui
a rellevar-me de la càrrega
ja que a la mort vida espero,
la que no he viscut aquí,
la que tinc ara maleeixo
doncs és continu morir.

Una melodia alegre
per posar punt i final,
un somriure ample
i fes-me ben cas,
al teu interior
sempre em trobaràs
doncs el meu amor
mai no morirà!

Vint-i-cinc haikus

HIVERN

I

Vespre d'hivern.
El poble és buit, desert,
la foscor, sòlida.

II

Aquesta llum
no fa gens de claror.
Fred i basarda.

III

Cops de talons
a l'empedrat. Atzits*,
corren i callen.

IV

Per la riera,
com l'ona que va i ve,
un cotxe passa.

V

Remor de sorra.
Un patinet, rabent,
per les llambordes.

VI

Un ratpenat
al redós d'un fanal.
La nit tremola.

VII

Toquen campanes.
A l'abric de la nit
l'àngel vola.

* Localisme propi de Vilassar de Mar que fa servir molta gent gran del poble i que significa "anar molt de pressa".

PRIMAVERA

VIII

Núvols de cotó
esquitxen el cel blau.
Ja és primavera.

IX

Com pluja lleu
damunt de l'aigua quieta.
Vol d'orenetes.

X

Surto al carrer.
Cabell esborrifat,
roges les galtes.

XI

Digues, amic:
sents, a l'impuls del vent,
el temps que passa?

XII

Ha cantat ja
el primer rossinyol.
La nit s'encalma.

XIII

Sento a la pell
l'escalf dels anys viscuts.
L'ànima quieta.

XIV

I tot somriu.
Ningú por estar trist
si el sol escalfa.

ESTIU

XV

Olor de pins
en la tarda somorta.
Perfum d'estiu.

XVI

Aigua encalmada.
El mar sembla un mirall,
el sol s'hi mira

XVII

Com un punyal,
la vela blanca, lluny,
talla les ones.

XVIII

L'escuma balla.
Pinta amb el seu pinzell
una marina.

XIX

Si no fa sol,
recollirem rosada
i en farem pluja.

XX

Els blats madurs,
com joguines del vent,
giren i ballen.

XI

Volva de neu
sota el sol inclement.
Una gavina.

TARDOR

XXII

Plora el cel gris.
Recorda la tardor
hores perdudes.

XXIII

Sóc l'arbre nu,
perdudes en el vent
totes les fulles.

XXIV

Calla, cor meu.
Reverdiràs de nou
la primavera.

XXV

Sabem que som.
No sabem pas res més:
la vida ens mena.

Rés del sagrat

Obertura

No menteix la nit
que aprengheres,
ni el cant pregon
de les entranyes
quan l'esgarip
pren consciència
i els dits tremolen
de tant de desacord
creixent.

Remota llum
del misteri
absolut de l'ànima,
que quietes les hores
que vaticinen el dolor fecund.
Tremoladís d'un futur sens demà
repassava els llims de les darreres
espelmes i encenia el no-res
en una cadència lamentable que
va oblidar la parla i la pensa,
l'enteniment i l'esperança tota,
la boca cosida de les respostes
i el dèspota malson guaridor.

Vull obrir un cant
a la Vida que es congria,
al déu bondadós
de l'alegria i el somris,
a l'aroma de les paraules
dites després del dolor...

Cadència de dona sobre la terra prenyada

Ressona el nom
de la mar que es congria
rere les muntanyes
i empeny la solitud del dia
en magnituds geomètriques
que poetitzen les hores.

La teva veu
s'endinsa en els boscos
i és viva la creixença
de la llum retornada
a l'ànima.

Enrere els mots
que et defineixen
com la incertesa
d'un encanteri
o com l'ombra vaga
d'un somni que es congria.
Ara ets metàfora
d'un sentiment arrelat
i càntir on s'alcen
totes les aigües.

Pren-me el silenci,
que les teves mans
s'obrin a una certesa profunda
i un despertar càlid
al cor de migdia,
i els vents que anunciïn
el blat madur
dels teus cabells
manifestin obertament
la serenor del teu llenguatge,
que cridi la nit
en l'absurd de si mateixa
i regeixi la pau
de l'olivera la nuesa
dels teus mots.

Obre els ulls.
Sigues florida.
La teva pell
sap els noms
d'aquells que
vas voler un dia
i camina per l'amor
a una vida que sentida
descriu el teu caminar
i es desfà plàcida
i captiva i reprèn
la partida cap a un
nou despertar.

Sentor d'un capvespre
delerós del teu somriure
i la plenitud resseguida
a l'ampit del dia i la constància
absolta d'una veu emmudida
que no gosa alçar-se per por
de tremolar.

Respira el sol,
la cavitat abstracta
des d'on meditar
un capvespre senyorívol
amb la mateixa cadència
que prenya el núvol
i el fa glatir de roig
en una harmonia perfecta
en el clos del dia.

Somnia veritats.
Aquí la presència
de les teves passes
reuneix en la constància
de les constel·lacions
acabades de néixer
i acoloreix les formes
el neguit de viure-les
i es pon la rosada
en l'aurora marcida.

Crepito el foc de tu,
redefineixo el misteri,
el teu record proper
dormita el temperi
dels meus límits
i cobejo una somnolència
abrupta encetada
fa temps a un ponent decrepít.

Desglaçaràs l'hivern
en el teu ventre
com la mort prematura
que cal executar amb fermesa
perquè la papallona dels ulls
es desprengui del teu cos
i acaroni el rostre d'aquestes muntanyes
que prometen un arrelament profund i clar,
emissari d'un temps que ha de venir fèrtil,
voluntat lenta i constant
del paisatge a la definició d'un cor madur.

Esperes pacient la neu
que ha de bolcar-te en el somni
blanc de l'espera,
perquè el fos del dia sigui
perpetu en les cavitats encara desconegudes
de la teva ànima.

Bressola el cel,
les grafies que els núvols desprenen
parlen de les teves passes
obertes a llevant.

Revinc del malson possible
i abato cims d'estels
per una eternitat de fils d'or
que enllacen la celeste
capacitat del dormir profund,
del somni gestat de les hores fecundes...
Quin destí absoldrà tanta misèria

aplegada al cor
si no és amb la llum badada
de la infinitud d'unes paraules
amables,
d'un gest obert a la ventura
sotmesa del que ha d'ésser per força,
del que s'experimenta benigne
dins la clòfia d'una constància perfeta
i subscripta d'antuvi a les estones eternes
d'una llum purificadora.

No abatis el sol,
els camins que hi duen
tenen el perfum encisador
del que és intuït,
una veu guaridora durà
la cadència de la mirada
que tot ho absol i en tot s'il·lumina.

Vaixells de paper
sota l'Óssa Major.
Crepitar del foc
guardat al redós de la paraula
i un lligam de vents
i un misteri de sorrals
ardents a les entranyes.
Cerco el perfil del món
dins una campana de vidre
que em procura el somriure
i neva a fora els camps
i tot és una brancada promesa
que encendrà primaveres
dins l'escomesa del que declina.
Mira'm el sentit del missatge
que t'ofreno humil,
perquè esdevinguis,
perquè siguis aurora.
Cap pleniluni no ha notat encara
la textura de la pròpia llum
sobre els boscos que tallares.

Cloenda de solituds

No recito la pau
d'un temps que vaig perdre
sinó amb la cadència exacta
de la perpetuitat exigua,
la plenitud buida del
que es va manifestar.

En aquesta solitud
el lament s'esllangueix
per un desig commòs
a l'ànima,
la beatitud aspra
del que lentament
s'erigeix com un declivi
i una ascensió,
com un refer les passes
de camins perduts,
de moments viscuts,
d'imperceptibles vivències
apreses en la creixença.

Ara el somni
és una fita dolorosa
i un gemec ofegat,
la perenne frescor
dormita en les hores
i és en el silenci
que haig de despertar.

Bressola el sol
l'ampla pregunta
que no deté les respostes
i la veritat és escàpola
per un ínfim error de vanitat.
Quin demà ressegueix
aquestes muntanyes,
quina harmonia
em durà el bosc i les aigües?

Vençut pel vers
que duc a les entranyes
guanyo les profunditats
de mi mateix
i maldo per expandir-les.

Asserrenaré el present
amb paraules mudes
que tornen la cançó
de l'ànima un present
per oferir.

La poesia reneix
com la saba perfecta
on abeurar-se i transmutar
i en el meu desig d'esdevenir
reconec el nom i la forma,
l'oblit del que he estat i del que sóc,
l'implacable designi
de l'Ésser conscient.

Mostra
Literaria
del
Maresme
XXIX
reglament

Bases de la Mostra Literària del Maresme 2012 (XXIX edició)

1. Participants

1.1 Hi haurà sis grups repartits de la següent manera:

Grup A: de 6 a 8 anys.

Grup B: de 9 a 11 anys.

Grup C: de 12 a 14 anys.

Grup D: de 15 a 18 anys.

Grup E: de 19 a 25 anys.

Grup F: de 26 en endavant

Els grups es classifiquen tenint en compte l'edat real de l'autor de les obres el 30 d'abril del 2012.

2. Obres concursants

2.1 En tots els grups hi haurà les modalitats de poesia i de prosa.

2.2 Els treballs hauran de ser individuals, escrits en català i totalment inèdits.

2.3 Només s'acceptarà una obra per categoria, modalitat i participant.

3. Característiques

3.1 El tema és lliure.

3.2 En prosa, l'extensió ha de ser inferior a 5 DIN-A4 per als grups A, B i C. Pel que fa als grups D, E i F, l'extensió mínima ha de ser de 5 DIN-A4 i la màxima serà de 15 DIN-A4.

En la modalitat de poesia, l'extensió indicada és a títol orientatiu.

3.3 Tots els treballs han de ser escrits a una sola cara, espai entre línies 1,5 i cos de lletra verdana 12.

3.4 Els treballs tècnics i científics queden exclosos de la present convocatòria.

3.5 A més de l'obra original, calen 4 còpies de cada treball presentat a concurs.

3.6 Només el primer i el segon premi de cada grup i modalitat de la fase local passaran a la fase comarcal.

A la fase comarcal, s'hi poden presentar un màxim de **dues obres de cada grup i modalitat per municipi**; per tant, el nombre màxim d'obres presentades per cada municipi és de vint-i-quatre.

Es retornaran les obres a tots aquells municipis que en presentin més de les indicades per tal que enviïn el nombre màxim d'obres.

3.7 En cas que un ajuntament no hagi organitzat la fase local, serà la regidoria de Cultura o aquella que determini el propi ajuntament la que haurà de fer la selecció dels treballs presentats, de manera que el nombre màxim de treballs presentats a la Mostra serà de 24, dos per cada grup i modalitat.

4. Pliques

4.1 Les obres han d'anar signades amb un pseudònim o un lema especificant l'edat i el grup al qual pertany.

4.2 Cada obra ha d'anar acompanyada d'un sobre tancat on s'indiqui: "XXIX Mostra Literària del Maresme", el pseudònim o lema, i dins del sobre hi ha d'haver una targeta amb el nom, cognoms, adreça, telèfon de l'autor/a i **fotocòpia del DNI o document anàleg** (en el cas dels grups D, E i F).

4.3 En cas de no viure habitualment al Maresme caldrà **especificar el tipus de vincle amb la comarca**.

5. Presentació dels treballs

5.1 Un mateix autor no pot presentar originals en més d'una població; en cas contrari, quedarà desqualificat.

5.2 Els ajuntaments que organitzin la fase local de la Mostra han d'exposar a les seves bases quina serà la data límit per poder presentar els treballs concursants, data que haurà de ser, com a mínim, una setmana anterior a la data límit fixada per a la fase comarcal.

5.3 La data límit per la presentació dels treballs concursants a la fase comarcal serà el dia **6 de juliol del 2012**.

5.4 A més de les còpies en paper, **les obres s'han de presentar en format digital**.

En cas que les obres guanyadores hagin passat per **correcció de català** per poder fer una publicació local, els ajuntaments n'informaran el Consell Comarcal del Maresme i les trametran a la fase comarcal ja corregides.

6. Premis

6.1 A banda dels premis que cada ajuntament organitzador pugui concedir a nivell local, els premis de la Mostra a nivell comarcal consistiran en un primer premi i un segon premi, si s'escau, per cada grup i modalitat.

6.2 Els premis seran, com a mínim, els següents:

	Primer premi: Poesia/ Prosa	Segon premi: Poesia/ Prosa
Grup A	100€ en llibres per modalitat	50€ en llibres per modalitat
Grup B	120€ en llibres per modalitat	60€ en llibres per modalitat
Grup C	200€ en llibres per modalitat	100€ en llibres per modalitat
Grup D	450€ en metàl·lic per modalitat	225€ en metàl·lic per modalitat
Grup E	550€ en metàl·lic per modalitat	275€ en metàl·lic per modalitat
Grup F	650€ en metàl·lic per modalitat	355€ en metàl·lic per modalitat

Els premis superiors a 300 euros estan subjectes a un 19% de retenció.

6.3 El jurat podrà deixar desert algun dels premis o lliurar algun accèssit, depenent del seu criteri.

6.4 El mateix dia que es faci públic el veredict del jurat es lliuraran els premis als treballs guanyadors.

7. Jurat

7.1 Cada municipi nomena el jurat que qualifica els treballs locals, i l'ajuntament amfitrió i el Consell Comarcal designen els membres del jurat en la fase comarcal.

7.2 El jurat de la fase comarcal ha d'estar format per dues persones designades pel Consell Comarcal i per dues persones més designades per l'ajuntament amfitrió. Els quatre membres del jurat seran persones vinculades al món cultural de la comarca.

7.3 El jurat té com a principals funcions:

- Valorar les obres presentades en la fase comarcal de la Mostra.
- Dictaminar les obres guanyadores.
- Elaborar per escrit el veredictes de les obres guanyadores i fer-ne el lliurament al Consell Comarcal del Maresme
- Resoldre, si s'escau, qualsevol aspecte en relació al veredictes.

7.4 El jurat, tant el local com el comarcal, pot declarar desert qualsevol dels premis oferts si la qualitat dels treballs així ho requereix.

8. Veredictes

8.1 El veredictes del jurat es farà públic en el lloc i hora a determinar per l'ajuntament amfitrió d'acord amb el Consell Comarcal del Maresme, amb prèvia comunicació als ajuntaments participants. Els premis seran lliurats en el mateix acte.

9. Aclariments

9.1. Les obres que resultin guanyadores es conservaran a l'Arxiu Històric Comarcal de Mataró, amb seu a l'edifici de Can Palauet. Les obres presentades no seran retornades.

9.2 Les obres guanyadores seran publicades en una primera edició i els seus autors tindran dret a un exemplar gratuït d'aquesta publicació.

9.3 La propietat de les obres presentades serà dels seus autors, però el Consell Comarcal del Maresme es reserva el dret de fer una primera publicació de les obres presentades, a més de poder reproduir-les, total o parcialment, en publicacions posteriors o en edicions pròpies del Consell Comarcal del Maresme, fent-ne referència a l'autor.

9.4 Un cop fet públic el veredictes, les obres guanyadores de la fase comarcal de la Mostra poden ser publicades a la pàgina web del Consell Comarcal (www.ccmaresme.cat).

9.5 Les obres (i còpies) presentades a la fase comarcal no es retornaran, hagin estat premiades o no de la fase comarcal.

10. Altres disposicions

10.1 L'ajuntament amfitrió serà el responsable de l'organització i finançament de l'acte de lliurament dels premis, que haurà de tenir el vist-i-plau del Consell Comarcal del Maresme.

10.2 Qualsevol imprevist serà resolt pels membres del jurat de la Mostra amb el suport dels tècnics del Consell Comarcal.

10.3 Es considera incidència qualsevol esdeveniment extraordinari que esdevingui durant el procés normal de la Mostra Literària del Maresme, la resolució del qual no estigui prevista en aquestes bases, excepte els aspectes vinculats al veredictes que seran resolts pel jurat.

10.4 El fet de concursar implica la total acceptació d'aquestes bases.

Acta del Jurat

Les obres presentades a la Mostra Literària del Maresme 2012 han estat valorades pels membres del jurat format pel Sr. Jordi Amat i Teixidó, Sr. Jordi Bonet i Beltran, Sr. Joan Rebagliato i Nadal i Sr. Jaume Prat i Fabregat

A l'Ajuntament de Calella, el dia 5 de setembre de l'any 2012 a les 19.30h de la tarda, es reuneix el jurat de la Mostra Literària del Maresme que està format per:

- Jordi Amat i Teixidó, en representació de les obres de prosa
- Joan Rebagliato i Nadal, en representació de les obres de poesia

Actua de secretària Mariona Grau Saula, tècnica de joventut de l'Ajuntament de Calella, que actua amb veu però sense vot.

D'acord amb les bases que regeixen el certamen i un cop vistes les puntuacions efectuades pels membres del jurat, s'acorda per unanimitat atorgar els següents premis:

POESIA

GRUP A - 1r premi

El pirata. Lucky
(Alella)
Lucas Drago Sobrevia

GRUP A - 2n premi

A l'aigua salada. Roberto Valls
(Vilassar de Dalí)
Marcel Pous Marin

GRUP B - 1r premi

La primavera. La Primavera
(Sant Vicenç de Montalt)
Maria Campoy Gómez

GRUP B - 2n premi

Aprent de la vida
(Arenys de Mar)
Sara Roig Luzón

GRUP C - 1r premi

Oliveres. Alabama
(Alella)
Marta Ruiz Cayuela

GRUP C - 2n premi

Les Il·luminadures. Jujú Guay
(Argentona)
Judith Ferrandiz Martin

GRUP D - 1r premi

Desencís. Il·legible
(Vilassar de Mar)
Enric Martos Mompart

GRUP D - 2n premi

Sonets per Catalunya. Català anònim
(Cabriels)
Jordi Abril Correa

GRUP E - 1r premi

El príncep, Jo, Tres de res, Un amor, Desitjar i Volàtil. Neopoeta
(Sant Vicenç de Montalt)
Tatiana Duñó Cervantes

GRUP E - 2n premi

Presonera al cos.
Saura
(Arenys de Munt)
Àlex López Ruiz

GRUP F - 1r premi
Vint-i-cinc haikus. De fora endins
(Vilassar de Mar)
Carla Pi Rusiñol

GRUP F - 2n premi
Rés del sagrat. Jan
(Arenys de Munt)
Antoni Cantalalpos Boada

PROSA

GRUP A - 1r premi
Un regal molt especial. Betty Boo
(Arenys de Munt)
Judith Salvador González

GRUP A - 2n premi
El somni de la Clàudia. Clàudia
(Sant Vicenç de Montalt)
Berta Playà Soler

GRUP B - 1r premi
De màgia, en tenim tots. Framfur
(Teià)
Joana Felipe Mallò

GRUP B:- 2n premi
La llista. La llista
(Vilassar de Dalt)
Joaquim Macho Albiol

GRUP C - 1r premi
No existirà mai l'hivern. Armesenda
(Teià)
Paula Villanueva Herráiz

GRUP C - 2n premi
El foc i el fred. Kiwi
(Vilassar de Dalt)
Mireia Estorach Buendia

GRUP D - 1r premi
Destí Barcelona.
(Arenys de Mar)
Clara Izquierdo Antó

GRUP D - 2n premi
El diari de Tina Boix.
(Argentona)
Laura Gallego Marfà

GRUP E - 1r premi
Blanca d'hospital. Sirttan Van Ven
(Vilassar de Mar)
Jorge López Pérez

GRUP E - 2n premi
Aquell dia que deien que s'acabaria tot. El gat de l'anunci de cervesa
(Arenys de Munt)
Mireia Moré Horta

GRUP F - 1r premi
Passeig dels anglesos. Recordança
(Caldes d'Estrac)
Maria Isabel Bueno Mullor

GRUP F - 2n premi
Sempre a punt. Vida nova
(Arenys de Mar)
Teresa Baldiz Foz

Participants:

Alella · Arenys de Mar · Arenys de Munt · Argentona ·
Cabrils · Caldes d'Estrac · Calella · Montgat · Sant
Vicenç de Montalt · Teià · Tordera · Vilassar de Dalt
· Vilassar de Mar

CONSELL
COMARCAL
DEL
MARESME

Edita: Consell Comarcal del Maresme
Impressió: Imprenta Graupera
Correcció: Ester Sancho i Alòs